

80 let

**Društvo
upokojencev
Radovljica**

Preteklost v sedanjosti

**Društvo
upokojencev
Radovljica**

Preteklost v sedanjosti

Društvo upokojencev Radovljica – 80 let delovanja

PRIPRAVA VSEBINE: Andraž Hrastar, Borut Dvoršak, Peter Ravnihar, Vojteh Kučina, Leopoldina Serajnik, Jožef Prestrl, Tatjana Pogačnik, Jože Kristan, Boris Poljšak, Matjaž Arnol, Milan Robič, Metoda Bole Finžgar, Majda Resman, Nada Čatež, Peter Rozman, Jožica Zadravec

ZALOŽNIK: Društvo upokojencev Radovljica

FOTOGRAFIJE: Milan Robič, Vida Markovc, Natalija Kos, Fanika Berlogar, Boris Rupnik, Marjana Ahačič, Mendi Kokot, arhiv Občine Radovljica, vodje posameznih sekcij iz lastnih arhivov

UREDNIKA: Mendi Kokot

LEKTORIRANJE: Alenka Rozman

SLIKA NA NASLOVNICI: Drago Hajdarovič, akvarel

OBLIKOVANJE IN TISK: Medium d. o. o., Žirovnica

NAKLADA: 700 izvodov

Radovljica, september 2026

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

o61.2-057.75(497.4Radovljica)

DRUŠTVO upokojencev Radovljica

Preteklost v sedanjosti : Društvo upokojencev Radovljica - 80 let delovanja / [priprava vsebine Andraž Hrastar ... [et al.] ; fotografije Milan Robič ; urednica Mendi Kokot]. - Radovljica : Društvo upokojencev, 2026

ISBN 978-961-97581-0-6
COBISS.SI-ID 289805827

9 789619 758106

Preteklost v sedanjosti

Društvo upokojencev Radovljica – 80 let delovanja

Radovljica, september 2026

:: UVODNE BESEDE

Spoštovane članice in člani Društva upokojencev Radovljica,

ob vašem prazniku, 80-letnici delovanja društva, vam iskreno čestitam ter se vam v imenu Občine Radovljica zahvaljujem za vse, kar desetletja ustvarjate za ljudi, skupnost in medsebojno povezanost v naši občini.

Osem desetletij delovanja ni le številka, temveč tudi zgodba o vztrajnosti, sodelovanju, srčnosti in predanosti. Vaše društvo je skozi generacije postalo pomemben prostor druženja, solidarnosti in medsebojne pomoči. S svojim delom dokazujete, da imajo starejši v družbi neprecenljivo vlogo – kot nosilci življenjskih izkušenj, modrosti, znanja in vrednot, ki bogatijo celotno skupnost.

V času hitrih sprememb, ko se ljudje pogosto oddaljujemo drug od drugega, ostajajo prav takšna društva pomemben prostor človeške bližine, razumevanja in prijateljstva. S številnimi dejavnostmi, srečanji, izobraževanji, kulturnimi in športnimi programi ter prostovoljnimi delom ustvarjate okolje, v katerem posameznik ni sam, temveč ostaja aktiven, vključen in povezan z ljudmi okoli sebe.

V občini Radovljica se dobro zavedamo, da dolgoživost prebivalstva prinaša nove izzive, hkrati pa tudi številne priložnosti. Zato bomo tudi v prihodnje skrbeli za razvoj programov in storitev, ki bodo starejšim omogočali kakovostno, varno

in dostojanstveno življenje. Podpirali bomo aktivnosti društev upokojencev ter sodelovali z organizacijami in ustanovami, ki pomembno prispevajo k skrbi za starejše občane.

Posebno pozornost bomo namenili medgeneracijskemu povezovanju, aktivnemu preživljanju prostega časa, vseživljenjskemu učenju in ustvarjanju okolja, v katerem bo vsakdo lahko ohranjal svojo samostojnost, ustvarjalnost in življenjsko energijo.

Vaše društvo je lep dokaz, kako pomembni so povezanost, prostovoljstvo in pripravljenost pomagati drug drugemu. Prav zaradi ljudi, kot ste vi, je naša občina bolj odprta, srčna in povezana.

Drage upokojenke in upokojenci,

naj bo letošnji jubilej priložnost za ponos na prehojeno pot, hkrati pa tudi spodbuda za prihodnost. Želim vam še veliko zdravja, zadovoljstva, vedrine in nepozabnih skupnih trenutkov. Naj vas tudi v prihodnje povezujejo prijateljstvo, spoštovanje in iskrena volja do ustvarjanja skupnega dobrega.

S spoštovanjem,

Ciril Globočnik, župan Občine Radovljica

Spoštovane članice in člani Društva upokojencev Radovljica,

v veliko čast in veselje mi je, da vas lahko ob tem visokem in častitljivem jubileju nagovorim v imenu Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske. Osemdeset let delovanja društva ni le številka, temveč dokaz izjemne življenjske moči, vztrajnosti, neomajne povezanosti in globoke zakoreninjenosti društva v lokalno okolje Radovljice.

Društvo upokojencev Radovljica že polnih osem desetletij dokazuje, da tretje življenjsko obdobje prinaša modrost, neizmerno ustvarjalnost in neusahljivo energijo. Skozi vsa ta leta ste gradili prostor varnosti, druženja in medsebojne podpore. Vaše bogate športne, kulturne in socialne aktivnosti ter skrb za sočloveka so vzor vsem nam v pokrajinski zvezi. Ta zbornik je dragocen dokument časa. Je pričujoč in trajen spomin na generacije, ki so s prostovoljnim delom in srčnostjo soustvarjale utrip vašega kraja in celotne regije.

Vsem članicam in članom, vodstvu društva ter vsem, ki ste prispevali k tej spominski izdaji, iskreno čestitam za prehojeno pot. Pokrajinska zveza upokojencev bo še naprej ponosno podpirala vaša prizadevanja in projekte.

Želim vam, da bi s takšnim zagonom, optimizmom in medsebojnim spoštovanjem zrli tudi v prihodnost. Naj vam bo ta zbornik v ponos, pretekla zgodbe pa v navdih za mnoga uspešna leta, ki so še pred vami.

Iskrene čestitke ob 80-letnici delovanja!

**Robert Plavčak, predsednik Pokrajinske
zveze društev upokojencev Gorenjske**

:: POGOVOR

Andraž Hrastar,
predsednik Društva upokojencev Radovljica

Društvo upokojencev je nevladna organizacija, ki v svoje vrste vabi poseben segment prebivalstva, ljudi v tretjem življenjskem obdobju. Ali društva v dobi doslej največje ponudbe različnih vrst komunikacije sploh še potrebujemo?

Društva upokojencev so v sodobni digitalni dobi še vedno nujno potrebna. Kljub poplavi komunikacijskih kanalov rešujejo izzive, ki jih tehnologija sama ne omogoča. Tehnologija ponuja virtualne stike. Druženja v sklopu sekcij društva pa zagotavljajo človeško bližino in preprečujejo osamljenost.

V okviru programov, kot je *Starejši za starejše*, prostovoljci na terenu obiskujejo osamljene in nemočne starejše ter jim po svojih zmožnostih pomagajo. Društvo članom omogoča športno udejstvovanje ter udeležbo na izletih, pohodih, prilagojenih njihovim zmožnostim, s čimer spodbuja aktivno staranje.

Pod okriljem ZDUS in PZDU društvo zastopa interese starejših pred državnimi institucijami pri usklajevanju pokojnin in urejanju zdravstvenega sistema. Čeprav se danes komunikacija seli v navidezni svet, društva upokojencev ostajajo mehanizem, ki starejšim vrača občutek pripadnosti in koristnosti.

Vodenje radovljiškega društva upokojencev ste prevzeli leta 2024. Kaj vas je prepričalo v to precej odgovorno funkcijo?

Glavni razlog za prevzem vodenja je želja po aktivnem prispevku k skupnosti in ustvarjanju pogojev za polno, zdravo ter socialno povezanost sokrajanov. Društvo upokojencev Radovljica ima izjemno dolgo in bogato tradicijo delovanja. Prevzem takšne funkcije prinaša odgovornost do preteklih dosežkov, hkrati pa ponuja priložnost za uvajanje novih pristopov, prilagojenih potrebam sodobnih upokojencev. Motivacija izhaja iz želje, da društvo ostane stičišče, kjer se starejši počutijo koristne in vključene v družbeno dogajanje.

Odločitev je bila lažja zaradi zavedanja, da v društvu delujejo predani prostovoljci in vodje sekcij, s katerimi lahko gradimo trdno skupnost. Torej imamo **močno ekipo**.

Idej za dopolnitve nikoli ne zmanjka, saj se interesi novih generacij upokojencev hitro spreminjajo. Čeprav so tradicionalne sekcije, kot so balinanje, namizni tenis, kegljanje, izleti in pohodi, izjemno dobro obiskane, aktivno iščemo nove poti za privabljanje mlajših upokojencev.

Skušamo pripraviti tudi krajše tečaje in delavnice **digitalne pismenosti** za varno uporabo pametnih telefonov, e-storitev in novih tehnologij. Na žalost pa je odziv mlačen. Morda zato, ker se naši člani aktivno udeležujejo takih delavnic na Ljudski univerzi Radovljica, kjer imajo veliko boljše pogoje.

V okviru obiskov Zdravstvenega doma Radovljica mesečno potekajo dejavnosti, povezane z zdravim življenjskim slogom. Članom nudimo izobraževanja s področja preventivnega zdravja, mentalnega treninga in zdrave prehrane v tretjem življenjskem obdobju. Od klasičnih pohodov smo prešli na krajše prilagojene pohode, tematske ekskurzije z lažjo stopnjo zahtevnosti. Tako zagotavljamo, da nihče, niti gibalno omejeni, ne ostanejo izključeni.

Postati predsednik društva upokojencev (DU) je odgovorna in tudi izpolnjujoča vloga, ki posamezniku omogoča, da svoje življenjske izkušnje, energijo in znanje usmeri v dobrobit skupnosti. Vodenje društva prinaša tudi zadovoljstvo, saj z aktivnim delovanjem lahko pripomoreš in neposredno izboljšaš kakovost življenja starejših v lokalnem okolju.

Vodenje organizacije navsezadnje zahteva miselno aktivnost, načrtovanje in reševanje vsakodnevnih izzivov. To je tudi ključni razlog, zakaj je ta vloga zanimiva. Delo v društvu preprečuje osamljenost in daje posamezniku občutek koristnosti,

saj je nenehno v stiku z ljudmi in soustvarja družbeno dogajanje. Predsedovanje društvu upokojencev je odlična priložnost za osmišljanje tretjega življenjskega obdobja v svojem kraju.

Člani društev upokojencev se lahko vključujejo v širok nabor različnih aktivnosti. Je še dovolj idej za dopolnitve oziroma nove dejavnosti?

Seveda, prostora za nove ideje in dopolnitve je vedno dovolj, saj se potrebe, interesi in življenjski slog novih generacij upokojencev hitro spreminjajo. Današnji upokojenci so aktivni, tehnološko pismeni in si želijo dinamičnih izkušenj.

Če bomo v prihodnosti pridobili primerne prostore, bomo preizkusili tudi možnosti, pri katerih bomo uporabili metodo **»obrnjenega učenja«**: mladi bi lahko upokojence učili digitalnih veščin (uporabe pametnih telefonov, e-storitev in umetne inteligence), upokojenci pa mlade življenjskih modrosti ali starih obrti. V sklopu fotografske sekcije bi radi izvajali **tečaje digitalne fotografije**, ustvarjanja in urejanja fotografij s pametnimi telefoni.

Lahko bi organizirali tudi **spletno in mobilno vadbo**, kombinacijo vadbe v živo in prek platform, kot je Zoom, **delavnice za urjenje** spomina in miselne izzive, tečaje joge na stoli, zvočne kopeli ali vodene meditacije. Seveda pa so za to potrebni pogoji, kot je lasten prostor za take namene. Ti so pred desetletjem obstajali v Kozovcu, potem pa je prišlo do sprememb.

Lahko bi vpeljali tudi »**kavarno za popravila**« **oziroma** srečanja, na katerih bi člani skupaj popravljali manjše aparate ali oblačila in tako prenašali znanje na druge.

Lahko bi se družili na **tematskih dopoldnevih, popoldnevih ali večerih družabnih iger** ter igrali sodobne namizne igre, ki presegajo klasični šah ali tarok in jih danes obvladujejo vnuki.

Društvo upokojencev za svoje delovanje poleg članarin in donacij potrebuje tudi sredstva iz občinskega proračuna ter projektno financiranje iz državnih virov. Kako gledate na idejo, da bi za nevladne organizacije zaprli proračunske pipice?

Popolna ukinitvev proračunskih sredstev za nevladne organizacije (NVO), kot so društva upokojencev, bi resno ogrozila njihov obstoj in močno oslabila lokalno skupnost. Česa takega si ne smemo privoščiti. Ključni pomen javnega financiranja je v širitvi socialne mreže upokojencev, raz-

bremenjevanju države in spodbujanju aktivnega staranja.

Članarine morajo ostati nizke, da so zaradi relativno nizkih pokojnin dostopne vsem upokojencem. Društva imajo tudi stalne stroške, kot so najemnine, ogrevanje prostorov in kritje stroškov projektov. Vsi ti stroški zahtevajo stabilen vir prihodkov.

Zagovorniki krčenja javnega denarja za NVO pogosto izpostavljajo potrebo po strožjem nadzoru. Smiselna rešitev ni ukinitvev sredstev, temveč ukrepi za preglednost, kjer je jasno merjenje učinkov porabljenih sredstev. Potrebno je tudi razlikovanje med društvi, ki delujejo v javnem interesu, in tistimi, ki ne.

:: 80 LET DELOVANJA

Ustanovitev in zgodnji razvoj (1946–1975)

Korenine Društva upokojencev Radovljica segajo v **jesen leta 1946**, ko je bila v Radovljici ustanovljena podružnica organizacije upokojencev. Ustanovila jo je skupina dvanajstih državnih in zasebnih uradnikov ter delavcev. Med ustanovitelji so bili Alojz Špiler, Jožica Berce, Mihaela Simčič, Stanko Pogačnik, Albin Prešeren, Edo Zorko, Vinko Škutelj, Marija Pavlin, Ivan Cvetko, Stanko Lapuh, Anica Vukovič in Franc Debevc.

Prvotno ime organizacije je bilo *Zveza sindikatov Jugoslavije – Društvo upokojencev Ljudske republike Slovenije – Podružnica Radovljica*. Maja 1949 se je podružnica odcepila od sindikatov in postala samostojna pod imenom *Društvo upokojencev LR Slovenije v Ljubljani – Podružnica Radovljica*.

Iz prvih dveh desetletij je v arhivu ohranjenih malo podatkov, po ustnem izročilu pa so odbor podružnice sestavljali Anton Baškovč, Franc Brinšek, Janez Kocjančič, Marko Otovic, Jože Pajer, Franc Resman in Janez Šinkovec, ki je bil tudi predsednik. Leta 1952 so bile ustanovljene podružnice še na Bledu, v Gorjah, Bohinjski Bistrici in Kropi. Zaradi širitve je bil jeseni 1966 ustanovljen **Občinski odbor DU Radovljica**, ki so ga sestavljali delegati vseh podružnic, vodil pa ga je Lojze Kos iz Lesc.

28. decembra 1975 je podružnica na občnem zboru postala samostojno društvo z imenom **Društvo upokojencev Radovljica**, ki je pokrivalo

krajevne skupnosti Radovljica, Lancovo, Mošnje, Brezje in Ljubno.

Ključna področja delovanja v obdobju podružnice

Delo društva je bilo v tem času močno usmerjeno v **družbeno-politično aktivnost** in pomoč članom.

- **Socialna pomoč in svetovanje:** Upokojencem so nudili informacije s področja invalidsko-pokojninskega zavarovanja, zdravstva in socialnega skrbstva.
- **Stanovanjska problematika:** To je bilo eno najbolj intenzivnih področij. Leta 1966 je bila ustanovljena posebna komisija za sodelovanje s Stanovanjskim skladom. Med letoma 1966 in 1986 je 122 upokojencev prejelo posojila za adaptacijo stanovanj, kupljenih pa je bilo tudi 69 stanovanj s trajno razpolagalno pravico za upokojence v Radovljici, Lescah, na Bledu in v Bohinjski Bistrici.
- **Izleti in letovanja:** Edo Zorko je bil ključen za razvoj izletov, ki so postali nepogrešljivo razvedrilo. Organizirali so tudi ugodna letovanja v domovih v Izoli in Piranu, pri čemer so skrbeli, da so se jih lahko udeležili tudi tisti z nižjimi pokojninami.
- **Športne aktivnosti:** Pod vodstvom Draga Šiftarja so bili aktivni balinarji, kegljači in šahisti.

Gradnja domov za upokojence – zgodovinski dosežek

Društvo je odigralo ključno vlogo pri reševanju stanovanjskih težav upokojencev. **Stanovanjska komisija** je bila ustanovljena leta 1966 pod vodstvom Alojza Kosa.

Ena najpomembnejših zapuščin DU Radovljica je pobuda in izvedba gradnje domov za starejše občane.

- **Dom na Ljubljanski cesti 4:** Pobuda je bila dana leta 1966. Leta 1969 je občina društvu dodelila stavbo, ki so jo uporabljali graničarji JLA. Po adaptaciji in dograditvi je bil dom odprt **3. avgusta 1972**. Vključeval je dvorano za kulturo, stanovanja za upokojence, kegljišče v kleti in balinišče na vrtu.

Leta 1989 je bila pravica uporabe doma na Ljubljanski cesti 4 brez vednosti društva prenesena na takratno Zvezo društev upokojencev občine Radovljica. Društvo se je soočalo z resno prostorsko stisko in pravno negotovostjo. Uporabljalo je le približno **20 m² pisarniških prostorov**, 60 m² dvorane in zunanje balinišče. Prostori so bili v slabem stanju oziroma nevzdrževani, dodatno breme je predstavljal tudi postopek denacionalizacije.

- **Dom dr. Janka Benedika:** Ker je bila stavba na Ljubljanski cesti 4 kmalu premajhna, je društvo predlagalo gradnjo novega doma. Novi dom na Šerčerjevi 35 s 124 posteljami je prve stanovalce sprejel decembra leta 1977. Sredstva so pridobili iz republiškega stanovanjskega sklada (4 % od izplačanih pokojnin) in z lastnim zbiranjem sredstev. Leta 1983 so dogradili prizidek in pridobili dodatnih 80 postelj.

Danes Dom dr. Janka Benedika lahko sprejme 222 stanovalcev. Zadnjo obsežno prenovo so izvedli v letih 2023 in 2024.

Preoblikovanje v samostojno društvo (leto 1975)

Na občnem zboru **28. decembra 1975** se je podružnica v skladu z novo zakonodajo preoblikovala v samostojno **Društvo upokojencev Radovljica**. To je takrat pokrivalo krajevne skupnosti Radovljica, Lancovo, Mošnje, Brezje in Ljubno. Za prvega predsednika samostojnega društva je bil izvoljen Alojz Špiler. Ob ustanovitvi je društvo štelo **458 članov**.

Istočasno je bila ustanovljena tudi **Zveza društev upokojencev občine Radovljica (ZDU Radovljica)**. Po letu 1991 in reorganizaciji občin se je

ta preimenovala v ZDU občin Bled, Bohinj in Radovljica. Vendar pa se je leta 2005 DU Radovljica odločilo, da **ne vstopi v novo ZDU občine Radovljica**, da bi ohranilo samostojnost pri projektih, kot sta Starejši za starejše in Dnevni center aktivnosti (DCA). Že leta 2003 pa se je društvo vključilo v Pokrajinsko zvezo društev upokojencev za Gorenjsko (PZDU za Gorenjsko).

Zadnjih deset let (2016–2026)

Pregled delovanja Društva upokojencev Radovljica (DUR) v obdobju med letoma 2016 in 2026 prikazuje izjemno aktivno desetletje, ki so ga zaz-

Druženje radovljiških in koprskih
kegljačev na Pristavi nad
Javorniškim Rovtom jeseni 2018

namovali visoki jubileji, prostorska selitev, prilagajanje svetovni pandemiji ter pomembne kadrovske spremembe v vodstvu.

Obdobje jubileja in utrjevanja dejavnosti (2016–2017)

Leto **2016** je bilo za društvo prelomno, saj je praznovalo **70-letnico svojega obstoja**. Osrednji dogodek je bila slavnostna prireditev v Linhartovi dvorani septembra 2016, kjer so se ozrli na prehojeno pot od ustanovitve leta 1946. V tem letu je bil izjemno aktiven **Ženski pevski zbor Lipa**, ki se je udeležil srečanja Pokrajinske zveze društev upokojencev (PZDU) Slovenije. Kulturni program so dopolnjevala potopisna predavanja, kot je bilo predavanje Milana Robiča o **osrednji Indiji**, ter organizirani obiski koncertov, denimo simfoničnega orkestra v Mariboru.

V letu **2017** se je dinamika nadaljevala:

- **Izobraževanje in kultura:** Osrednji januarski dogodek je bil predavanje o Nepalju, februarja pa so se člani posvetili lokalni zgodovini s predavanjem o Radovljčanih na frontah prve svetovne vojne. Pevke Ženskega pevskega zbora Lipa so z obiskom vrtca na Posavcu krepile medgeneracijske vezi.
- **Humanitarnost:** Sekcija za ročna dela je v marcu pripravila copatke za novorojenčke v jesseniški porodnišnici.
- **Šport in rekreacija:** Aprila so se kegljači družili s prijatelji v Kopru, junija pa smo izvedli izlet

na Vzhodno Tirolsko.

- **Zdravje:** Oktobar je bil namenjen preventivi z rednimi meritvami tlaka, sladkorja in holesterola. Leto se je zaključilo s tradicionalnim šahovskim turnirjem Veseli december.

Infrastrukturni premiki in 40-letnica Ženskega pevskega zbora Lipa (2018–2019)

Obdobje pred pandemijo je zaznamovala skrb za **lastne** objekte in visok jubilej pevk.

- **Športni objekti:** Septembra **2018** je bilo slovesno odprto **balinišče**, ki je dobilo tudi streho. Ta pridobitev je bila ključna za nadaljnje športno udejstvovanje članov.

Odprtje pokritega balinišča v Radovljici na Ljubljanski cesti 4, september 2018; foto: Milan Robič

- **Pohodništvo:** Posebej velja omeniti novembrski 32. pohod Od Litije do Čateža.
- **2019 – leto selitve in jubileja:** Junija 2019 se je DUR preselil v **novе prostore na Gorenjski cesti 25**. Ob tem so na lokacijo pri Športnem parku preselili tudi streho balinišča. Istega meseca je **Ženski pevski zbor Lipa praznoval 40-letnico** delovanja z odmevnim koncertom v baročni dvorani radovljiške graščine. Žal je zaradi sprememb v sestavi članic kmalu zatem prenehal z delovanjem.
- **Kulturni vrhunci:** Člani so si v decembru ogledali Mozartovo opero *Čarobna piščal*, pred tem pa so uživali na izletih po Slakovi in Pavčkovi poti ter na potopisnem predavanju o Azorskih otokih.

Na poti k Martuljškim slapovom, julij 2020;
foto: Milan Robič

Izzivi pandemije in prilagajanje (2020–2021)

Marec **2020** je prinesel nenadno ustavitev javnega življenja zaradi pandemije koronavirusa. Društvo se je na novonastale okoliščine hitro prilagodilo.

- **Vitalnost sekcij:** Čeprav so bila druženja omejena, so bile članice sekcije za ročna dela **Č'bele** izjemno dejavne tudi doma in so v decembru 2020 ter januarju 2021 poročale o številnih izdelkih.
- **Postopno sproščanje:** Poleti 2020 so izvedli pohode pod Martuljško skupino in v Krnico. Maja 2021, ko je covid-19 postajal bolj obvladljiv, so se člani odpravili na pohod na Jakoba, junija pa na srečanje kolesarjev ter izlet v Sečovelje in Koper.
- **Strokovno vodenje:** Kljub omejitvam so bili izvedeni občni zbori, na katerih so poročali o stanju društva in načrtih za varno druženje.

Sečoveljske soline s solinarsko hišo, junij 2021;
foto: Milan Robič

Vrhunski pohodniški dosežki in memoriali (2022–2023)

Z vrnitvijo v polno delovanje po covidu-19 so se povečale tudi želje po zahtevnejših podvigih.

- **2022:** Avgustovski pohod na **Veliki Klek (Grossglockner)** je predstavljal enega vrhuncev desetletja. Jeseni so sledili izleti na Plitvička jezera in v Gradec. Na marčnem občnem zboru so bile izvedene redne volitve organov društva.
- **2023:** Leto je zaznamovalo predavanje o Butanu in Nepalju ter maja ganljiv **spominski večer, posvečen Franciju Černetu**. Poleti so člani uživali na minikrižarjenju, jeseni pa raziskovali poti aleksandrink, ki so hodile na delo v Egipt.

Menjava vodstva in novi horizonti (2024–2026)

Zadnji del desetletja je prinesel generacijsko in vodstveno osvežitev.

- **2024 – zgodovinska menjava:** Na marčnem občnem zboru je po desetih letih uspešnega vodenja **Peter Ravnihar** predsedniško mesto prepustil **Andražu Hrastarju**. Novo vodstvo je takoj nadaljevalo z bogatim programom: izlet v Pustriško dolino in Briksen ter zahtevni pohodi v dolino Zadnjice in po krožni poti Juliana Trail.
- **Športni dosežki:** Avgusta 2024 je potekal 23. balinarski turnir, ki je bil hkrati 3. memorial Janeza Humerce. Zaradi naravne nesreče (poplave v Kamniku) pa je septembra odpadlo tekmova-

nje v plavanju.

- **2025:** Leto so zaznamovali športni uspehi na tekmovanju v smučanju na Rudnem in udeležba na **1. pokrajinskem prvenstvu v bowlingu**. Kulturni vrhunec je bil ogled muzikala *Evita* v Mariboru in decembrski izlet v adventno Opatijo.
- **2026:** Desetletje se zaključuje z marčnimi volitvami za nov mandat organov društva. Program ostaja ambiciozen s pohodi na Vače, po Krpanovih poteh in nadaljevanjem poti Juliana Trail.

Pri Hanssenovih skakalnicah v Bohinju na pohodu po poti Juliana Trail; foto: Milan Robič

Statistični pregled in povzetek desetletja

V obdobju 2016–2026 je društvo v povprečju izvedlo:

- **Pohodi:** Načrtovanih in večinoma izvedenih je bilo okoli **250 pohodov** pod vodstvom Poldke Serajnik.
- **Izleti:** Vsako leto je bilo organiziranih približno **7 daljših izletov**, za organizacijo katerih je skrbela Majda Resman.
- **Zdravje:** Člani so imeli vsako leto na voljo 4–5 brezplačnih preventivnih meritev.

Trend članstva: Opazen je upad števila članov. Če je bilo 31. decembra 2016 v društvu še **696 članov** (238 moških, 458 žensk), se je do decembra 2025 številka znižala na **523 članov** (162 moških, 361 žensk). Kljub manjšemu številu članov društvo v letu 2026 ostaja vitalen del radovljiske skupnosti, ki uspešno povezuje šport, kulturo in socialno skrb za starejše.

Društvo danes: organizacija in dejavnosti

DU Radovljica je del Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS) in Pokrajinske zveze za Gorenjsko. Najvišji organ je **občni zbor**, operativno pa društvo vodi upravni odbor s predsednikom. Osnovni dokument za vodenje so **Pravila DU Radovljica** (zadnjič dopolnjena leta 2023), simbol društva pa je **prapor**, ki je bil posodobljen leta 1993.

Področja delovanja:

- **Kultura:** odbor za kulturo, likovna sekcija in sekcija ročnih del.
- **Rekreacija:** pohodništvo, izleti, telovadba in kolesarjenje.
- **Šport:** smučanje, plavanje, šah, balinanje, kegljanje, bowling, namizni tenis, pikado in streljanje.
- **Sociala in zdravstvo:** sekcija za zdravstvo in pomemben projekt **Starejši za starejše**.
- **Sodelovanje:** društvo sodeluje z osnovnima šolama v Radovljici ter vzdržuje prijateljske stike z drugimi upokojenskimi društvi, kot sta koprsko in briško. Z zamejskimi Slovenci v Pliberku (Avstrija) so leta 1999 podpisali Listino o prijateljstvu, vendar je sčasoma redno sodelovanje zamrlo.

Izzivi za prihodnost: Glavne težave predstavljajo pomanjkanje kadrov, ki bi bili pripravljeni delati prostovoljno, pomanjkanje finančnih sredstev ter upad zanimanja mlajše generacije upokojencev za vključevanje v organe vodenja. Kljub temu društvo ostaja zvesto svojemu temeljnemu cilju – spoštovanju dela starejših in skrbi za nje v jeseni življenja.

:: PREDSEDNIKI DU RADOVLJICA

Janez Šinkovec (1968–1972)

Leta 1968 je bil izvoljen za prvega predsednika takratnega Društva upokojencev občine Radovljica. Njegov mandat je trajal do leta 1972, vendar so podatki o njegovem delovanju v društvenem arhivu izjemno skopi. Poleg njegovega imena in priimka ter obdobja predsedovanja drugi podatki o specifičnih projektih ali dosežkih iz tega časa žal niso ohranjeni. Kljub pomanjkanju podrobnosti Šinkovec v zgodovini društva ostaja zapisan kot pionir, ki je vodil organizacijo v njenih zgodnjih letih po formalni ustanovitvi občinskega društva. Njegovo obdobje je postavilo temelje, na katerih so kasnejši predsedniki gradili socialno mrežo in infrastrukturo za upokojence v regiji. Kot prvi predsednik je simbolno začel pot organiziranega združevanja starejših občanov v Radovljici, kar je kasneje omogočilo razvoj številnih sekcij in programov pomoči, ki jih društvo izvaja danes.

Alojz Kos (1972–1975)

Društvu je predsedoval med letoma 1972 in 1975, vendar je bil v organih društva aktiven že od leta 1966. Njegovo delo je najbolj zaznamovala izjemna angažiranost na stanovanjskem področju. Kot predse-

dnik komisije za stanovanjski sklad je bil ključen pobudnik gradnje domov upokojencev v Radovljici. Zagotovil je potrebna sredstva za adaptacijo doma na Ljubljanski cesti 4 in pozneje za gradnjo današnjega Doma dr. Janka Benedika na Šercerjevi ulici. Njegova prizadevanja so bila usmerjena v reševanje socialne in stanovanjske problematike starejših, pri čemer je bil vsestransko uspešen. Dejaven je ostal tudi po predsedovanju DU Radovljica, ko je med letoma 1976 in 1991 vodil Zvezo društev upokojencev Radovljica. Njegov prispevek k fizični infrastrukturi in bivalnim pogojem upokojencev velja za enega najpomembnejših v zgodovini društva, saj je s svojim delom neposredno izboljšal kakovost življenja mnogih starejših občanov in borcev NOB.

Alojz Špiler (1976–1987)

Po reorganizaciji leta 1976 je postal prvi predsednik samostojnega Društva upokojencev Radovljica in ga vodil do leta 1987. Pod njegovim vodstvom se je okrepila kulturna dejavnost društva, saj je leta 1979 dal pobudo za ustanovitev Ženskega pevskega zbora Lipa. Znan je bil kot neutruden borec za pravice upokojencev s posebnim poudarkom na pomoči bolnim in revnim krajanom. Zaradi

svoje prizadevnosti in uspešnega vodenja je prejel posebno pohvalo Zveze društev upokojencev Slovenije. Poleg vodenja radovljiskega društva je bil aktivno vključen tudi v Izvršilni odbor Zveze društev upokojencev občine Radovljica. Njegovo delo je temeljilo na skrbi za najranljivejše člane in krepitvi društvene prepoznavnosti skozi kulturo.

Jože Šifrer (1987–1989)

Kot profesor je v društvo prinesel strokovnost in intelektualno širino, zaradi česar so ga označili za »intelektualni steber« organizacije. Čeprav je na funkciji predsednika ostal le dve leti, je s svojo avtoriteto in ugledom pomembno prispeval k prepoznavnosti društva. Sam je predlagal predčasno zamenjavo, a je kljub temu ostal aktiven v društvu na področju kulturnih dejavnosti, kjer je bilo njegovo znanje nepogrešljivo. Šifrer je predstavljal moralno avtoriteto in je s svojim prizadevnim delom, ki ga je opravljal že pred prevzemom funkcije predsednika, pomagal vzdrževati visoko raven delovanja društva. Njegov prispevek je bil predvsem v strokovnem vodenju kulturnih vsebin, s čimer je društvu dajal vsebinsko globino tudi v času, ko se je sam umaknil z najvišjega vodstvenega položaja.

Stanko Adam (1989–2002)

Društvo je vodil kar štirinajst let. Njegovo predsedovanje je bilo v veliki meri zaznamovano z reševanjem prostorske problematike in zapletenih denacionalizacijskih postopkov za objekt na Ljubljanski cesti 4. Kljub pomanjkanju podpore občine si je neumorno prizadeval za ureditev lastniških odnosov. Adam je bil izjemno predan razvoju društvenih sekcij. Pod njegovim vodstvom jih je delovalo kar deset, posebno skrb pa je namenjal Ženskemu pevskeму zboru Lipa, ki ga je imel za ključnega pri promociji društva. Bil je predsednik, ki mu je bil ugled društva in zadovoljstvo članov na prvem mestu, pri čemer za svoje delo ni sprejemal nagrad ali honorarjev, temveč je v društvo vlagal celo lastna finančna sredstva. Njegova požrtvovalnost in osebna angažiranost sta bili ključni za stabilnost društva v prehodnem obdobju, ko so se soočali z negotovostjo glede prostorov za svoje številne dejavnosti.

Franc Renko (2002–2011)

Vodenje je prevzel v težkih okoliščinah po smrti predhodnika in odhodu ključnega kadra. Njegovo obdobje je prineslo nujno posodobitev: uvedbo prvega računalnika in interneta ter vzpostavitev

spletne strani in računalniškega programa ORPO za vodenje financ. Pod njegovim vodstvom se je leta 2005 začel izvajati projekt Starejši za starejše, kar je društvu dalo novo vsebinsko kakovost. Renko je zagovarjal demokratično vodenje, pri katerem je deloval kot koordinator upravnega odbora. Prizadeval si je za medgeneracijsko povezovanje in izdelal elaborat za Dnevni center aktivnosti (DCA), ki pa žal ni bil uresničen. Poleg administrativnih izboljšav je bil osebno aktiven pri fizičnih delih, kot je bila adaptacija kegljišča. Njegovo obdobje je zaznamovala profesionalizacija delovanja, večja informiranost članstva ter vključitev v Pokrajinsko zvezo društev upokojencev za Gorenjsko, kar je razširilo obzorja in aktivnosti društva.

Ivan Avšič (2011–2014)

Kot računalničar je največji pečat pustil pri tehnološkem razvoju organizacije. Ključno je prispeval k nadgradnji informacijskega sistema, optimizaciji programa ORPO in funkcionalnosti spletne strani. Po njegovi zaslugi je DU Radovljica postalo eno prvih društev, ki so predstavitev poročil o poslovanju in predavanja izvajala z računalniško projekcijo na platno. Njegov mandat se je končal predčasno zaradi selitve v Koper, vendar mu je v kratkem času uspelo društvo na področju digitalizacije popeljati v korak s časom. Tehnologija, ki jo je uvedel, je postala nepogrešljiva pri vsakodnevnem

delu v pisarni in pri predstavitvah za članstvo. Avšičevo vodenje je bilo usmerjeno v učinkovitost in modernizacijo, s čimer je postavil standarde za pregledno in sodobno delovanje društva v 21. stoletju, kar je po njegovem odhodu nadaljevala njegova namestnica Vida Markovc.

Peter Ravnihar (2014–2024)

Kot optimist se je pogumno lotil izzivov vodenja društva, kljub temu da ob izvolitvi ni imel protikandidatov. Njegovo delo je bilo usmerjeno v ohranjanje aktivnosti obstoječih sekcij, pri čemer je za nekatere v času, ko niso imele vodij, skrbel kar sam. Njegov mandat je zaznamovalo praznovanje 70-letnice obstoja društva, v okviru katerega je prevzel zahtevne naloge organizacije regijskega srečanja kolesarjev in osrednje slovesne jubilejne proslave. Zanašal se je na timsko delo s sodelavci v pisarni in uresničevanje bogatih idej kljub omejenim finančnim sredstvom. Njegov cilj je bil, da se aktivnosti društva nemoteno nadaljujejo tudi v prihodnje, pri čemer se je soočal z izzivom pomanjkanja ljudi, ki bi bili pripravljeni prevzeti odgovorno vodenje posameznih dejavnosti. Kljub temu je njegov neizmerni optimizem zagotavljal uspešno izvedbo zastavljenih projektov.

:: PRIZNANJA DRUŠTVU UPOKOJENCEV RADOVLJICA, POSAMEZNIKOM IN SEKCIJAM

(iz utemeljitev za podelitev priznanj)

Plaketa Občine Radovljica za leto 2000 – Stanko Adam za organiziranje in dolgoletno uspešno vodenje Društva upokojencev Radovljica

V letu 2000 je bil že četrtrič izvoljen za predsednika Društva upokojencev Radovljica. Društvo je pod njegovim vodstvom v določenih obdobjih štelo tudi več kot tisoč članov. Skupaj z ekipo je aktivno razvijal in koordiniral delo v devetih različnih sekcijah, med katerimi so izstopale predvsem športne dejavnosti, izletništvo in ženski pevski zbor Lipa. Poleg delovanja v društvu upokojencev je bil Stanko Adam v regiji aktiven tudi na drugih humanitarnih področjih, med drugim kot podeljevalec priznanj v okviru Rdečega križa in kot član lokalnih veteranskih organizacij.

Medalja Občine Radovljica za leto 2011 – Franc Renko za dolgoletno uspešno in predano delo na mestu predsednika Društva upokojencev Radovljica

Francu Renku, predsedniku Društva upokojencev Radovljica v obdobju 2002–2011, gre zasluga, da je bila v društvu uvedena informacijska tehnologija, da je zaživelo 15 sekcij, od kegljaške, zdravstvene, pohodniške do sekcije ročnih del in drugih občasnih dejavnosti, ter da je število čla-

nov znatno naraslo (približno 830 članov). V tem obdobju je društvo pridobilo tudi status humanitarne organizacije. V letu 2005 je pristopilo k vseslovenskemu humanitarnemu projektu Starejši za boljšo kakovost življenja doma, v katerem je Franc Renko dejavno sodeloval.

Franc Renko v družbi Ivana Avšiča, ki ga je nasledil na funkciji predsednika DU Radovljica. Foto: Marjana Ahačič, marec 2011.

Plaketa Občine Radovljica za leto 2016 ob 70-letnici uspešnega delovanja in izvajanja programov za aktivno starost

Društvo upokojencev Radovljica je ob podelitvi priznanja štelo več kot 700 članov, ki so sodelovali v številnih sekcijah, od športnih do kulturnih. Ženski pevski zbor Lipa je tedaj v okviru društva deloval že 37 let. Društvo je redno pripravljalo kulturne in športne aktivnosti, izlete in pohode, med njimi tudi tradicionalni spominski pohod na Komelj s sodelovanjem prijateljskega Pliberka (leta 2016 že 37. po vrsti).

Člani si z združenimi močmi aktivno prizadevajo za informiranje, medsebojno pomoč in medgeneracijsko povezovanje. Društvo prizadevno skrbi za socializacijo in druženje starostnikov v kraju. Sekcija za socialne zadeve uspešno izvaja program Starejši za boljšo kakovost življenja doma. Usposobljeni prostovoljci (upokojenci) obiskujejo starejše in jim nudijo pomoč. Program sledi cilju vključiti vse starejše od 69 let in spoznati njihov način življenja, potrebe in predloge, da bodo lahko čim dlje kakovostno živeli v svojem domačem okolju.

Društvo upokojencev Radovljica predstavlja pomemben del civilne družbe in daje oporo starejšim pri soočanju z različnimi življenjskimi izzivi.

Medalja Občine Radovljica 2018 – Peter Ravnihar za uspešno vodenje društva

Peter Ravnihar je vodenje Društva upokojencev Radovljica prevzel leta 2014. Poskrbel je za posodobitev informacijskega sistema, poživil delo sekcij ter popestril srečanja članov z zanimivimi temami in predavatelji. Še posebej zavzeto je deloval pri sekciji kolesarjev. Leta 2017 je organiziral množično srečanje kolesarjev Gorenjske. Ob 70-letnici, ki jo je društvo praznovalo leta 2016, je sodeloval pri odmevni proslavi in izdaji jubilejnega biltena. Njegova zadnja uspešna naloga je bila pokritje balinišča pri domu upokojencev v Radovljici.

Spodbujal je sodelovanje z drugimi društvi in organizacijami. V Kopru je organiziral razstavo del slikarjev likovne sekcije. Sodeloval je pri orga-

Peter Ravnihar ob prejemu priznanja 2018, foto: arhiv Občine Radovljica

nizaciji srečanj s somišljeniki iz hrvaškega Buzeta in avstrijskega Pliberka. Aktivno se je vključeval tudi v programe in projekte, ki jih izvajajo Ljudska univerza Radovljica, Zveza društev upokojencev Slovenije in druge organizacije, ki skrbijo za lepšo jesen življenja.

Pečat Občine Radovljica 2025 – Skupina prostovoljcev, ki izvajajo program Starejši za starejše, za 20-letno izvajanje programa na območju, ki ga pokriva Društvo upokojencev Radovljica

Skupina prostovoljcev že 20 let predano opravlja humanitarno in prostovoljno delo s starejšimi občani naše skupnosti.

Delo prostovoljcev vključuje redne obiske na domu, pomoč pri vsakodnevnih opravilih, organizacijo družabnih dogodkov, spremstvo k zdravniku ter druge oblike podpore, ki starejšim lajšajo izzive staranja.

Njihova prisotnost in podpora pomembno prispevata k višji kakovosti življenja starejših in pomenita neprecenljivo pomoč za številne posameznike in družine.

Sedemnajst prostovoljk in en prostovoljec letno opravijo več kot 3500 ur prostovoljnega dela, okoli 1300 obiskov na domu, izvedejo več kot 500 različnih oblik pomoči, skrbijo pa tudi za računalniško vodenje podatkov o opravljenem delu.

Ob prejemu pečata Občine Radovljica za leto 2025

:: DELOVANJE SEKCIJ

Pohodništvo

Zadnje desetletje pohodniške sekcije

Zakaj tak naslov? Takrat sem postala članica Društva upokojencev Radovljica in v nadaljevanju prostovoljno prevzela vodenje in organizacijo.

Po 70 letih delovanja DUR vstopamo tudi v starostno skupino pohodnic in pohodnikov, starih 70 let in več. Zanimiva igra števil? Do 70. leta starosti povprečni ljudje s primerno kondicijo zmorejo visokogorje. V nadaljevanju v šali večkrat rečemo, da smo padli na višini. To ne pomeni konca, ampak drugačnost.

Če povzamem naše pohode, smo na primer leta 2022 hodili do 1500 metrov nadmorske višine, zdaj pa do 1000 metrov. V omenjenem obdobju so nekateri ostali sami, zato je družba še toliko pomembnejša. V družbi se pot lažje premaguje, telo pa napolni pozitivna energija.

Pohode načrtujemo dvakrat mesečno in jih običajno združimo z ogledi naših lepih vasi in zgodovinskih znamenitosti. Slovenija ima bogato zgodovino tudi zaradi nekdanjih tujih gospodarjev.

Z Brici v Tamarju avgusta 2016, foto: Milan Robič

Zbor pri koči na Golici maja 2017, foto: Milan Robič

Pred Cinami avgusta 2017, foto: Milan Robič

Pic Boe julija 2018, foto: Natalija Kos

Če jih samo omenim nekaj:

Pohod na Boč smo nadgradili z ogledom Žičke kartuzije. Vsako leto na kulturni praznik prehodi-mo pot iz Radovljice do Vrbe v spomin na našega velikega pesnika. Omenila bi lahko še veliko po-dobnih pohodov.

Na naših pohodih se nam pridružijo tudi članice in člani DUR iz sosednjih krajev. To nas veseli, saj vemo, da je naša izbira pohodov dobra.

Ne gre spregledati tako imenovanih »petko-vih pohodov« med 15. septembrom in 15. majem. Namenjeni so vsem , ki še lahko hodijo, vendar imajo različne zdravstvene omejitve . Dobimo se vsak petek ob 8. uri in se glede na vremenske razmere odločimo za pot. Iščemo mirne gozdne poti v okolici Radovljice. Včasih se peljemo z av-tomobili ali rednim avtobusom. Peljemo se tudi do Bohinja in Kranjske Gore ter tam raziskujemo naše lepe kraje.

Za pohodniško sekcijo
Leopoldina (Poldka) Serajnik

Kraški rob januarja 2019, foto: Milan Robič

Sveta Trojica aprila 2019, foto: Fanika Berlogar

Skupinska pod Galetovcem januarja 2020, foto: Milan Robič

Krnica - nasmejani počitek septembra 2020, foto: Milan Robič

Pohodniki na Uskovnici decembra 2022, foto: Milan Robič

Skupinski posnetek s Koprčani februarja 2023, foto: Milan Robič

Jeklena ograja v Dolžanovi soteski septembra 2023, foto: Milan Robič

Razlaga o Ljubljanskem barju februarja 2025, foto: Milan Robič

Nockberge v Avstriji junija 2025, foto: Milan Robič

Na poti iz Kranjske Gore na Srednji Vrh oktobra 2024, foto: MK

Na poti proti Zajamnikom februarja 2026, foto: Milan Robič

Razlaga značilnosti Vač marca 2026, foto: Milan Robič

Izleti

Sekcija za izlete je bila ustanovljena pred več kot šestdesetimi leti kot ena prvih sekcij, da bi članom obogatila tretje življenjsko obdobje, jim omogočila spoznavanje kulturnih in naravnih znamenitosti ter lokalne kulinarike in jim ponudila druženje po ugodni ceni. Sekcijo je v obdobju 2016–2025 vodila Majda Resman, z letom 2026 pa je vodenje prevzela Blanka Štefančič. Na začetku je ta dejavnost prav cvetela, v zadnjem desetletju pa je zanimanje članov za izlete ob bogati ponudbi na trgu upadlo in veliko izletov smo morali odpovedati zaradi premajhnega števila prijav ali vremenskih razmer. Enake težave so pestile tudi DU Lesce, v obdobju 2018–2021 smo zato skupaj organizirali izlete. Eden od vzrokov za slabo udeležbo je tudi prevelika razdrobljenost, saj vsa okoliška društva organizirajo izlete, mlajši upokojenci pa gredo raje po svoje. Po epidemiji je povpraševanje spet naraslo in tisti prvi izleti po sprostitvi protikoronskih ukrepov so bili najlepši in najbolj obiskani.

S spremembo Pravil DU Radovljica leta 2023, ko je bila med društvene dejavnosti vpisana tudi organizacija potovanj za aktivno preživljanja prostega časa in druženja, je društvo znova prevzelo organizacijo izletov v svoje roke, in to kar uspešno.

Sekcija organizira od sedem do osem izletov na leto; polovica je krajših, polovica pa vodi na bolj oddaljene cilje. Ni pa nujno, da so krajši izleti manj naporni, saj tudi ogledi gradov in muzejev terjajo kar nekaj truda. Zato ogled prilagodimo skupini, tako da vodič glavnino razlage poda že v avtobu-

Aguntum - pristni Rimljani, 2017, foto: Boris Rupnik

Kostnica nad Kobaridom, 2018

Križarjenje – rt Kamenjak, 2018

Bad Ischl, cesar Franc Jožef in cesarica Sisi na obisku, 2025

su. Povprečna udeležba na izletu je 44 oseb. Težavo predstavljajo odpovedi v zadnjem hipu zaradi zdravstvenih težav ali slabe vremenske napovedi; včasih odpove izlet tudi do deset oseb. Če število udeležencev pade pod 30, smo prisiljeni izlet odpovedati. Pri načrtovanju programa sodelujejo predsednik DU, vodja sekcije, vodič in še en član; vsak pripravi svoj predlog. Predlogi se nato uskladijo.

Organizirani so bili čudoviti izleti po Sloveniji, Istri in zamejstvu; najštevilčnejši so bili izleti po domovini. Vodili so nas izkušeni vodniki: Janez Pretnar, Erika Ropret, Janez Fajfar in Stojan Rezar, pa tudi drugi. Obiskali smo Krajinski park Sečoveljske soline in Šavrinsko gričevje, lepote Savinjske doline, gradove Posavja, se na Dolenjskem napotili po Slakovi in Pavčkovi poti in po poti Reke ljubezni. Obiskali smo Vipavsko dolino, Kras in Goriška brda. Starosvetno pustovanje smo doživeli v Drežnici, kjer so se ohranile stare šege in navade, advent pa v Postojnski jami ob živih jaslicah.

Med izleti po Hrvaški so zaradi morja, poletnega vzdušja, prelestne narave in bogate zgodovine daleč najbolj priljubljena enodnevna križarjenja do rta Kamenjak, Raba in Paga ter Cresa in po Limskem kanalu. Če pa se na ladji po naključju znajdetta dve skupini – starejših in mlajših, nastane prav posebno vzdušje.

V Italiji smo obiskali najlepše kraje Furlanije-Juljske krajine, v Ogleju občudovali starokrščanske talne mozaike, se na Južnem Tirolskem seznanili z zgodovino Habsburžanov in z Bledom pobratene-

ga Briksna, mesta, kjer sta se prepletala germanski občutek za red in italijanski šarm. V Trstu so nas najbolj presunile srce parajoče zgodbe o aleksandrinkah, ki so se konec 19. in v začetku 20. stoletja zaradi revščine pogumno izseljevale v povsem neznano deželo.

V Avstriji smo se zapeljali po najlepših gorskih cestah: na Veliki Klek, po dolini reke Malte in okrog Dachsteina; podali smo se tudi v osrčje Karnijskih Alp in na Solnograško ter raziskovali Salzburg in njegovo bogato zgodovino. Seznanili smo se s pomenom in vlogo naših prednikov Slovanov, ki so se naselili na območju današnje Avstrije – na Koroškem, Štajerskem, v Spodnji in Zgornji Avstriji ter na Vzhodnem Tirolskem.

Organizirali smo tudi potopisna predavanja naših in drugih članov ter tako potovali po ameriških narodnih parkih, Indiji, vzhodni Turčiji in Azorih in si ogledali vzpon na Mount Everest. Zanimanje za letovanja in piknike je postopoma upadlo, zato smo to dejavnost opustili.

Muzej bonsajev, Milštatsko jezero, 2025

Oglej - talni mozaiki, 2024

Hallstadt, 2021

Dvorana grbov Celovec, 2024

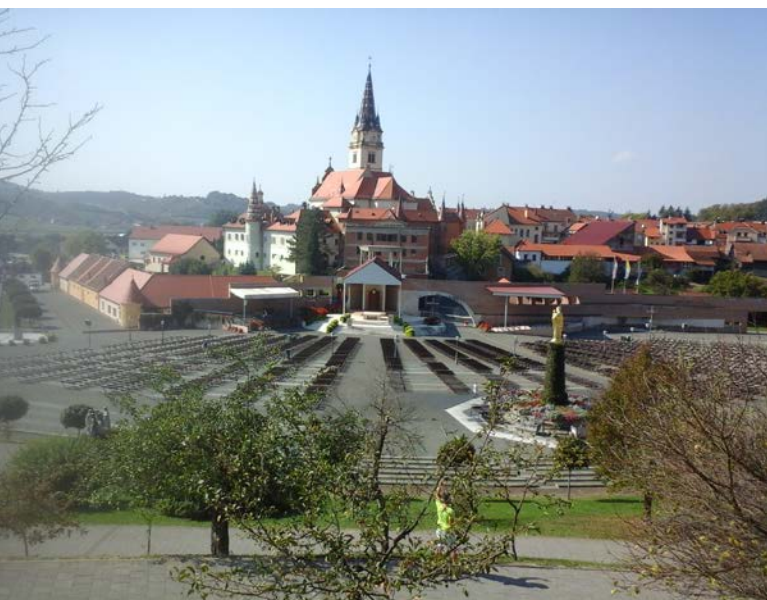
Pulj - Zlata vrata, 2019

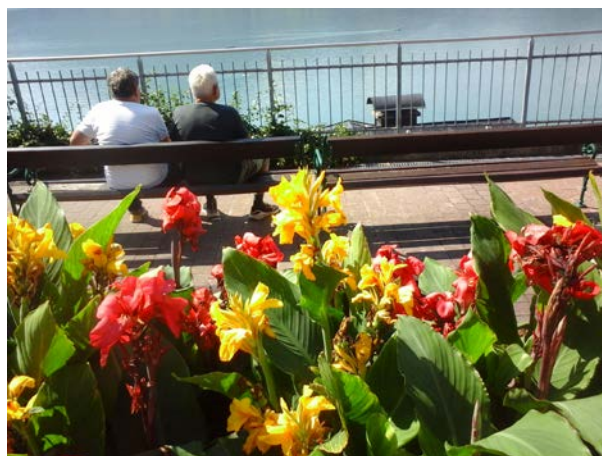
Na križarjenju po Linskem kanalu, 2024

Salzburg, 2019

Hrvaško Zagorje, Marija Bistrica, 2018

Solnograška, jezero Wolfgang, 2025

Samostan Kostanjevica nad Novo Gorico, 2025

V naši bližini je še veliko neraziskanih koticov
in potrudili se bomo, da jih skupaj raziščemo.

Majda Resman, sekcija za izlete

POT MED KROŠNJAMI – POHORJE (1. 7. 2021)

Po vseh omejitvah, ki nam jih je prinesel covid-19, se tale naš prvi pokoronski izlet prav pri-
leže. Leto in pol premora, vmes pa le kakšen krajši
pohod, za nas upokoјence, ki moramo odkriti še
veliko skritih kotičkov, ni kar tako. In tako smo se
zbrali v kar lepem številu in se z Rozman busom,
vodnikom Janezom in voznikom Ernestom odpra-
vili proti Pohorju.

Slovenske Konjice

Po tradicionalnem postanku na Trojanah smo
se najprej podali v Slovenske Konjice, mesto pod
znamenito Konjiško goro, s katere že na daleč kra-
ljuje Stari grad z vinorodnimi griči in starim tr-
škim jedrom, prvič omenjenim že leta 1146. Je eno
najbolj slikovitih starih mestnih jeder in večkra-
tni dobitnik priznanja za najlepše slovensko mes-
to. Prečkali smo Dravinjo, ki loči novi in stari del
mesta, občudovali Fontano dveh ptic, se sprehodili
po trgu s pastelnimi hišami in žuborečim potoč-
kom, ki teče po sredini, do nadžupnijske cerkve Sv.

Jurija in si ogledali kužno znamenje Sv. Florijana
s štirimi svetniki, ki opominjajo na najmanj štiri
srednjeveške požare. Po legendi je hrabri vitez Jurij
na belem konju prijezdil v mesto in ga odrešil pred
strašnim zmajem; tako je mesto dobilo ime Konji-
ce, zmajeva gora pa Konjiška gora.

Na drugi strani Konjiške gore je v letih 1160-1165
zrasel samostan Žička kartuzija, nekoč dom belih
menihov, ki so živeli v miru v naravi, razširjali
pisano besedo, se ukvarjali z zeliščarstvom in ste-
klarstvom. Ko je samostanska dejavnost leta 1782
zamrla, je samostan začel propadati, danes pa je ta
pomemben kulturno-zgodovinski spomenik del-
no obnovljen in živi za umetnost. Slovenske Ko-
njice so, potem ko so lesene večkrat pogorele, bile
pozidane prav s kamenjem iz samostana.

Janezova razlaga je bila tako izčrpna, da nam je
zmanjkalo časa za Minattijevo kavo. Ivanu Mina-
ttiju (1924-2012), v Slovenskih Konjicah rojenemu
poetu, prevajalcu in uredniku, so meščani pos-
tavili spomenik. Od leta 2015 sedi ves bronast in
zamišljen na klopi pred stavbo Konjiških novic.
Samotnež in čudak, ki vsemu navkljub pravi: »Ne-
koga moraš imeti rad, pa čeprav trave, reko, drevo
ali kamen ...«

Pot nas je nato vodila skozi Zreče, znane po to-
plicah in tovarni Unior, ki je zaslužna za nastanek
in razvoj smučišča Rogla. Nad Pohorjem so se za-
čeli zbirati temni oblaki, pa smo pohiteli na dober
kilometer dolgo pot med krošnjami, da bi skupaj s
pticami občudovali veličastne razglede. Na poti so
tri poučne postaje, namenjene kamninam, rastli-

nam in živalstvu. Zanimivo, poučno in lahko dostopno. Na vrhu je bila vidljivost dobra, a ne popolna, zato se bomo na priljubljeno Roglo verjetno kmalu vrnili.

Pot med krošnjami

Vitanje, sicer majčken podeželski kraj, skriva futuristični objekt, zasnovan po ideji vesoljske postaje Hermana Potočnika Noordunga. Center Noordung s temeljno razstavo o življenju in delu Hermana Potočnika Noordunga promovira vesoljske tehnologije in človeške dosežke v vesolju ter nam nudi učinkovit vpogled v skrivnosti neskončnega vesolja. Že sama zgradba vesoljskega centra, ki je bila izziv za arhitekte, humanoidna robotka Vita, ki nas je očarala ob vhodu, razstavljeni originalni eksponati z dosedanjih odprav v vesolje, pa še tista polkrožna klančina – vse to nam je dajalo občutek, da smo na drugem planetu.

Vesoljski center Vitanje

Dr. Dušan Petrač, naš nekdanji profesor fizike na Gimnaziji Kranj, kasneje pa dolgoletni sodelavec Nase, je napisal s posebnim ponosom: «Herman Potočnik Noordung je eden od pionirjev astronautike. Slovenija in Slovenci nimajo primere.»

Zapisala: Majda Resman

Fotografije: Milan Robič

Športne dejavnosti

Športna dejavnost je v našem društvu organizirana nekoliko specifično. Za športe, pri katerih dejavnost poteka redno, imamo sekcije; za vse druge športe pa imamo koordinatorja, ki organizira udeležbo tekmovalcev na posameznih tekmovanjih in jih tudi vodi.

Sekcije so naslednje:

- **namiznoteniška sekcija** (vodi Peter Rozman),
- **šahovska sekcija** (vodi Jovica Sandić),
- **kolesarska sekcija** (vodi Jože Kristan),
- **balinarska sekcija** (vodi Jože Prestrl),
- **bowling sekcija** (vodi Borut Kavčič).

Delovala je tudi močna kegljaška sekcija, ki pa je razpadla, odkar nimamo več kegljišča.

Smučanje

Pri smučanju sta dve disciplini: tek in veleslalom. Smučanje je zaradi pomanjkanja snega v zadnjih letih močno omejeno. Smučarski teki, pri katerih je bilo naše društvo med najboljšimi, so iz istega razloga zadnja tri leta odpadli. V veleslalomu pa tudi posegamo po najvišjih mestih.

Teki v Bohinjski Bistrici 2015

Naši odlični tekači Miro Vidic, Franc Hribernik, Vojko Kučina

2. mesto Franc Horvat, 3. mesto Jaka Reš

Veleslalom Rudno pri Železnikih 2025

Tekmovanja so se udeležili štirje člani in v posameznih kategorijah dosegli drugo, tretje, četrto in šesto mesto.

Veleslalom v Rudnem 2026

Ekipo v sestavi: Tomaž Mandelc, Brane Šifrer Borut Dvoršak in vodja Vojko Kučina

Udeležili so se ga štirje člani, Brane Šifrer je zmagal v kategoriji od 75 do 80 let.

Plavanje

Radovljica se kot plavalno mesto ne more ravno pohvaliti s številom plavalcev v upokojenskih vrstah. Z leti število tekmujočih usiha, kar se najbolj pozna pri ženskah, saj nenadoma nimamo več upokojenk, ki bi bile pripravljene tekMOVATI. Naše društvo je bilo organizator pokrajinskega prvenstva v letih 2017, 2019 in 2026. S pomočjo Plavalnega kluba Radovljica nam je uspelo uspešno izvesti vsa tri tekmovanja.

Po rezultatih se moška ekipa še uvršča v prvo polovico, tekmovalk pa že nekaj let nimamo več.

Leto 2017

Skupno je nastopilo 42 tekmovalcev (28 moških in 14 žensk).

Rezultati moški:

1. DU Kamnik, 2. DU Kranj, 3. DU Radovljica, 4. DU Škofja Loka, 5. DU Naklo, 6. DU Tržič

Leto 2019

Skupno je nastopilo 55 tekmovalcev (34 moških in 21 žensk).

Rezultati moški:

1. DU Kamnik, 2. DU Kranj, 3. DU Radovljica, 4. DU Škofja Loka, 5. DU Naklo, 6. DU Tržič, 7. DU BML, 8. DU Bled

V naši ekipi so se najbolj izkazali Tomaž Mandelc, Dare Kovačević, Peter Rozman, Borut Dvoršak in Franc Hribar. Posebna pohvala gre edini ženski članici ekipe Dori Oblak.

Leto 2025

TekMOVanje je prvič organiziralo DU Železniki v pravkar obnovljenem bazenu. Pred tem plavalnega tekmovanja dve leti ni bilo zaradi premajhnega števila prijav. TekMOVanja se je udeležilo šest naših članov, skupno pa 35 tekmovalk in tekmovalcev.

Ekipa DU Radovljica

Kegljanje

Kegljanje je športna panoga, ki je poleg balinanja najuspešnejša v društvu. Do pred nekaj let, ko se je društvo moralo izseliti iz prostorov na Ljubljanski cesti 4, smo imeli občinsko dvostezno kegljišče v stavbi. Tam so redno kegljali vsa društva v občini. Imeli smo močno kegljaško ekipo, ki je ves čas posegala po prvih mestih. Z izgubo stavbe je razpadla tudi ekipa. Del ekipe se je preusmeril v bowling, del pa se je včlanil v jeseniški kegljaški klub; ti člani na tekmovanjih nastopajo za DU Radovljica.

Pred leti smo imeli dokaj tesne odnose z DU Koper in redno izmenjavo kegljaških tekmovalj, kar pa je zadnji dve leti povsem zamrlo.

Kegljači, ki zdaj zastopajo DU Radovljica, so: Tomo Toman, Stane Potočan, Milovan Radonjič in Vojko Kučina.

Kegljanje na domačem igrišču, 2018

S srečanja z DU Koper, 2018

Občinsko prvenstvo v kegljanju, 2025

Bowling

To je razmeroma mlada sekcija v društvu. Redno trenirajo štirje člani, ki se udeležujejo tudi tekmovalj, kot sta občinsko in pokrajinsko prvenstvo društev upokojencev.

Ekipa bowlinga: Janez Kosmač, Mirko Arbutina, Božo Žerovc in vodja Borut Kavčič

Člani ekipe so: Janez Kosmač, Božo Žerovc, Mirko Arbutina in Borut Kavčič. Treningi potekajo dvakrat tedensko na igrišču v Lescah. Največji uspeh doslej je bilo ekipno 1. mesto na pokrajinskem prvenstvu leta 2025.

Prstomet

To je šport, ki ga ne treniramo, pač pa se zberemo, ko je treba na tekmo. To pomeni, da je sodelovanje pomembnejše od doseženih rezultatov. Pokrajinskega prvenstva leta 2026, ki je bilo v Naklem, so se udeležili Borut Dvoršak, Borut Kavčič, Tone Dežman in Vojko Kučina. Bili so zadnji med 20 ekipami.

Igralci prstometa

Pikado

Pred nekaj leti smo imeli v pikadu žensko in moško ekipo. Ženska ekipa je bila med boljšimi na Gorenjskem. V prostorih na Ljubljanski cesti 4 smo imeli nameščen aparat za treninge pikada. Z izselitvijo iz stavbe smo izgubili mesto za hrambo rekvizitov in možnost treningov.

Ženska ekipa je na tekmovanjih dosegala zelo dobre rezultate. Od leve: Romana Gatej, Marija Markelj, Ivica Šolar, Marija Čater.

Streljanje

Trenutno imamo dva strelca: Ivana Lotriča in Toneta Dežmana, ki se redno udeležujeta tekmovanj.

Tako kot naše društvo se tudi druga društva spoprijemajo z upadanjem športne dejavnosti. Eden od vzrokov je ne vključevanje mlajših upokojencev v društvo, medtem ko starejši odhajajo. Ne-

ugodno je, da nimamo svoje dvorane za športne, kulturne in izobraževalne dejavnosti, ki jo druga društva v občini večinoma imajo. Zato ni čudno, da nas člani zapuščajo.

Vojteh Kučina,
referent za šport pri UO DU Radovljica

Kolesarjenje

Poleg koristne rekreacije in spoznavanja bližnje okolice ponuja tudi prijetno druženje. Priključitev sekciji je preprosta, saj je treba le priti na zbirno mesto na prostoru med »staro knjižnico« in Šarčevo hišo, kjer zdaj domuje Društvo upokojencev Radovljica. Dobivamo se ob četrtnih: poleti ob 17. uri, spomladi in jeseni pa ob 16. uri. Člane obveščamo z osebnimi stiki, po e-pošti, na spletni strani društva in le izjemoma na oglasni deski.

Kolesarske ture so dolge od 12 do 15 km ter prilagojene udeležencem in trenutnim vremenskim razmeram. Najpogostejše so poti v okolici Radovljice v smeri Begunj, Žirovnice, Bleda, Kamne Gorice in Mošenj. Če je dovolj zanimanja, organiziramo tudi kakšen bolj oddaljen kolesarski izlet s kombijem in prevozom koles (npr. Štekna Velenje–Slovenj Gradec, slovenska Parenzana in pot okoli Cerkniskega jezera).

Kolesarski izlet v Trst

Kolesarska zgodba nekega četrtnika

Kolesarska sekcija tudi letos (2017) organizira aktivna srečanja ljubiteljev kolesarjenja vsak četrtek ob 17. uri. Zbirališče je pred Kozovcem.

Vreme nam je letos ustrezne razmere naklonilo šele trikrat. Pogledati moramo resnici v oči: kolesarjenja so se udeležile le tri kolesarske veličine, vsi trije pa verjamemo, da se nam bo pridružil še kakšen kolesarski navdušenec in z nami pridno vrtel pedala.

Prihodnji četrtek (8. 6. 2017) kolesarjenja ne bo, saj gre sedem kolesarjev Društva upokojencev Radovljica na Kokrico pri Kranju, kjer bo letos potekalo Kolesarsko druženje PZDU Gorenjske. Kot veste, smo kolesarsko srečanje v letu 2016 uspešno organizirali Radovljčani.

Torej se dobimo spet v četrtek, 15. junija 2017, ob 17. uri. Vabljeni!

Jože Kristan, vodja kolesarske sekcije

Namizni tenis je eden najbolj celostnih športov. Hkrati treniramo telo, možgane, reflekse in koordinacijo, ob tem pa sklepe obremenjujemo precej manj kot pri teku ali nekaterih drugih športih. Zato ga veliko ljudi igra celo življenje. Namizni tenis pogosto imenujejo šah v gibanju.

Sekcija za namizni tenis deluje že šestnajsto leto in ima 13 aktivnih članov. Dobivamo se enkrat tedensko, vsak četrtek od 18.30 do 20.00, in sicer v telovadnici Osnovne šole Antona Janše v Radovljici.

Vsako leto ZDU Radovljica in PZDU Gorenjske organizirata tekmovanje članov društev v namiznem tenisu. Redno se udeležujemo teh tekmovanj. Dosegamo tudi uspehe in osvajamo kolajne. Septembra začnemo z novo sezono. Vse zainteresirane vabim, da se nam pridružijo.

Peter Rozman, vodja sekcije za namizni tenis

Namizni tenis za fizično in psihično kondicijo

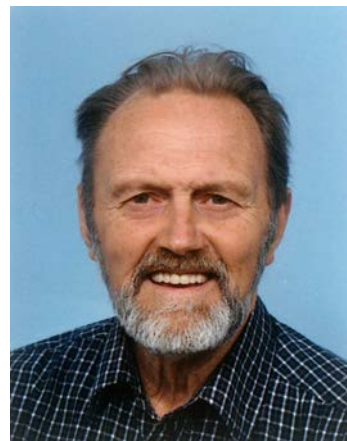
Balinanje

V zadnjem desetletju delovanja balinarske sekcije (2016–2026) se je dogajalo marsikaj zanimivega.

Zemljišče s stavbo, kjer je bilo prejšnje pokrito dvostezno balinišče društva, je Občina Radovljica prodala leta 2019. Spomladi 2020 je izgubo nadomestila tako, da je deset let staro dotrajano in zanemarjeno balinišče v starem športnem parku obnovila in asfaltirala. Sedanje štiristezno balinišče je le delno pokrito. Streho so prenesli s prejšnjega balinišča. Prekrili so 1. in 2. stezo, 3. in 4. steza pa na pokritje še čakata (predvidoma spomladi 2027). Z novim baliniščem upravlja Balinarski klub Radovljica; upokoјenci smo njegovi stalni gostje.

V balinarsko sekcijo je včlanjenih petnajst aktivnih članov in štiri članice, ki igrajo občasno. V zadnjem obdobju smo se poslovili od štirih dobrih balinarjev in ene balinarke. Prav je, da se jih na tem mestu hvaležno spomnimo: Marijan Gačnik (2017), Janez Humerca (2022), Viktor Sever (2022), Janko Ivan Zorjan (2023) in Majda Marija Čufar (2024). Z njeno smrtjo se je končala udeležba ženske ekipe na tekmovanjih.

Paradna dejavnost sekcije je organizacija Memoriala Janeza Humerce, ki ga teh-

Janez Humerca

nično izvede Balinarski klub Radovljica. Vsako leto je vabljenih 12 ekip društev upokojencev iz vse Slovenije.

Pokojni član Janez Humerca (1931–2022) je bil igralec nepretrgoma 66 let. Bil je domoljub, vrhunski balinar in poštenjak, vzor vsem nam.

Izvedba memorialov:

1. memorial: 3. 9. 2022 – 1. mesto ekipa DU Podnart;

2. memorial: 2. 9. 2023 – 1. mesto ekipa DU Grobelno;

3. memorial: 31. 8. 2024 – 1. mesto ekipa DU Primskovo Kranj;

4. memorial: 6. 9. 2025 – 1. mesto ekipa DU Radovljica (prvič je bil zmagovalcu podeljen unikatni prehodni pokal, ki ga je ročno izdelal Gregor Humerca, sin Janeza Humerce).

Septembra vsako leto že od leta 2001 organiziramo društveno prvenstvo v dvojicah. Največji uspeh je doslej dosegla štiričlanska ekipa DU Radovljica, ki je 31. maja 2025 osvojila 1. in 2. mesto na 2. memorialu Staneta Žavbija st. v Domžalah v organizaciji BŠK Budničar Količevo. Igralo je 16 ekip, zmagovalec je prejel tudi zelo lep, 15 kg težak prehodni pokal.

Zmagovalna ekipa 4. memoriala Janeza Humerce DU Radovljica s prehodnim pokalom (z leve): Vinko Brce, Božidar Debevc (rezerva), Peter Macuh (vodja), Jožef Dvoršak, Andraž Hrstar (predsednik DU Radovljica)

Prehodni pokal za zmagovalno ekipo DU Radovljica (z leve): Andrej Košir (rezerva), Daniel Pintar, Jožef Prestrl (častni gost organizatorja), Nada Škutelj, Štefan Škutelj (vodja ekipe)

V letu 2024 smo prejeli dvajset novih športnih majic, da lahko enotno nastopamo za društvo na vseh ekipnih tekmovanjih. Obsežen program balinarske sekcije predstavimo v knjižici z letnim programom društva. Ob 80-letnici DU Radovljica balinarska sekcija praznuje 35 let delovanja.

Jožef Prestrl, vodja balinarske sekcije

Šah

Šahovska sekcija ima petnajst aktivnih članov. Rekreativno šahiranje poteka vsak torek in četrtek od 16. do 19. ure v prostorih Društva upokojencev Radovljica. Poleg tega se šahisti udeležujejo številnih šahovskih prireditev. Med drugim se pomerijo na medobčinskem prvenstvu upokojencev, decembrskem velikem šahovskem turnirju, v pospešenem šahu (vsak drugi petek v mesecu) in v hitropoteznem šahu (vsak četrti petek v mesecu, razen v juliju, avgustu in decembru). Društvo zastopajo tudi na hitropoteznem (10-minutnem) turnirju društev upokojencev Gorenjske, šahovskem festivalu veteranov Slovenije nad 50 let, hitropoteznem turnirju na dan državnosti, hitropoteznem spominskem turnirju Janeza Smoleta in v drugi članski ligi zahod (10 ekip po Bergerjevem sistemu – devet kol). Sekcijo vodi Jovica Sandić.

O tretjem šahovskem turnirju Veseli december 2018

Izveden je bil 11. decembra 2018 v prostorih DU Radovljica. Na turnirju je sodelovalo deset šahistov, ki jih je pred pričetkom pozdravil vodja šahovske sekcije Jovica Sandić. Zmagovalec in prejemnik zlate medalje je postal Drago Buha, srebrno medaljo je osvojil Jožef Prestrl, bronasto pa Vojko Blaznik. Po končanem turnirju sta sledila družabno srečanje in dogovor o bodočem delu šahovske sekcije.

Sekcijo bo še naprej vodil Jovica Sandić, za namestnika je bil predlagan Igor Marošević.

Drago Šiftar, sodnik

Telovadba

Sekcijo za telovadbo že več kot tri desetletja brezplačno gosti Osnovna šola Antona Tomaža Linhartar Radovljica. Vodena telovadba poteka dvakrat tedensko zvečer od septembra do konca

Članice vadijo dvakrat tedensko.

maja naslednjega leta v manjši telovadnici, v kateri lahko vadi do dvajset oseb. Članice prihajajo točno, redno in pridno vadijo. Tako ohranjajo gibljivost in kondicijo ter so ne glede na leta še vedno zelo vitalne. Vsakokrat najdejo tudi nekaj minut časa za pogovor. To je druženje, ki bogati.

Zaposleni v šoli so razumevajoči in prijazni, tudi učenci, ki jih srečujejo v avli ali garderobi, so spoštljivi. Zgledno medgeneracijsko sodelovanje!

Tatjana Pogačnik,
vodja sekcije za rekreacijo – telovadbo

Kultura

Likovna sekcija

Člani likovne sekcije delujemo že enaindvajset let. Odločili smo se, da se ob jubileju predstavimo s svojimi deli, ki jih ustvarjamo vsak ponedeljek pod strokovnim vodstvom mentorja, akademskega slikarja Matjaža Arnola.

Člani imajo različne likovne izraze, naše slikarstvo pa ima nekaj skupnega: radost, navdušenje in iskreno zanimanje za likovno umetnost. Motivi so povezani z likovno občutljivostjo posameznika in njegovo sposobnostjo izražanja. Likovna skupina trenutno šteje enajst članov:

- Ana Leban Januš
- Marija Volarič
- Franc Oblak
- Barbara Polajnar
- Jože Škrebli

- Manja Smisl Čufar
- Drago Hajdarovič
- Suzana Eržen
- Irena Kotnik
- Silva Selan
- Boris Poljšak

Posamezni člani se udeležujejo ekstemporov po Sloveniji in v tujini, različnih razstav in kulturnih dogodkov, Langusovih dnevov v Kamni Gorici, likovnih razstav ob Prešernovem kulturnem prazniku v Zabreznici ter dogodkov 3. decembra v Žirovnici.

Vsi si želimo, da bi lahko še naprej likovno ustvarjali.

Boris Poljšak, vodja sekcije

Ustvarjalna delavnica likovne sekcije

Slikarska skupina DU Radovljica

Ko se kot mentor slikarske skupine ozrem nazaj na naše začetke, najprej pomislim na številne skupne trenutke, ki niso bili povezani zgolj s slikanjem, temveč tudi z druženjem, pogovori, navdušenjem in medsebojno podporo.

V vseh teh letih nismo ustvarjali le likovnih del, temveč smo gradili tudi številne lepe odnose, prijateljstva in iskrene zgodbe. Hvaležen sem, da sem imel priložnost spremljati posameznike od prvih negotovih potez pa vse do samozavestnega izražanja skozi različne slikarske tehnike. Še posebej pa me navdušujeta radovednost in pripravljenost, da skupaj vedno znova poskusimo nekaj novega ter se ne ustrašimo ustvarjalnih izzivov.

Barve, svetloba in podobe krajine so nam predstavljale nenehen navdih in izziv. Ob njih se je izostril pogled, razvijal občutek za likovni izraz in nastajale so zgodbe, ki jih vsak ustvarjalec pripoveduje na svoj edinstven način.

Prav zato je ta skupina nekaj posebnega. Je odprta in varen prostor, kjer se dobro počutimo, kjer lahko vsak ostane zvest samemu sebi in kjer je dovolj prostora za ustvarjalno svobodo. Ni le prostor za slikanje, temveč tudi prostor zaupanja, podpore in iskrenega druženja.

Ob tem častitljivem jubileju ustvarjalcem izrekam iskrene čestitke. Hkrati pa želim predvsem reči: hvala.

Hvala za zaupanje, za vztrajnost, za vse pogovore, nasmehe in skupne ustvarjalne trenutke. Vesel in ponosen sem, da lahko že toliko let hodim po tej poti skupaj z vami.

Matjaž Arnol, mentor skupine

Jubilej društva so likovniki počastili z razstavo, ki je bila v avli občinske stavbe na ogled med 5. majem in 15. junijem 2026. Sodelujoči: Silva Selan, Ana Leban Januš, Marija Volarič, Franc Oblak, Barbi Polajnar, Jože Škrebliin, Manja Smisl Čufar, Drago Hajdarovič, Suzana Eržen, Irena Kotnik in Boris Poljšak.

Fotografska sekcija

V jubilejnem zborniku ob 70-letnici društva leta 2016 je bilo zapisano, da se izobraževanje in delovanje fotografske delavnice nadaljujeta v okviru Medgeneracijskega centra pri Ljudski univerzi Radovljica. Dejansko tudi društvena dejavnost na tem področju ni zamrla.

Na sedežu društva smo imeli občasna srečanja, na katerih smo obravnavali digitalne fotografije, ki so jih člani posneli predvsem na pohodih in iz-

letih, posamezne fotografije pa smo odstopili tudi drugim. Poleg druženja z obravnavo fotografij smo organizirali potopisna predavanja. Obisk potopisnih predavanj se je z nakupom novega projektorja in velikega platna zelo povečal, tako da je bila dvorana polno zasedena vse do selitve društvenih prostorov na Gorenjsko ceto 25 v Radovljici. Na novi lokaciji smo opustili potopisna predavanja in začeli objavljati posnetke (fotoreportaže) s pohodov, izletov in drugih dejavnosti na spletni strani društva.

S svojim delom bomo nadaljevali in si prizadevali, da se nam s prispevki pridružijo novi člani.

Milan Robič, vodja fotografske sekcije

Vaje na terenu, foto: Vida Markovc

Z vadbene delavnice, foto: Vida Markovc

Predavanje o antični Grčiji, foto: Vida Markovc

Ročna dela – Č'bele

Leta 2006 sem se upokojila in se takoj včlanila v društvo upokojencev, istočasno pa prevzela vodenje sekcije za ročna dela. Nimam podatkov, koliko časa je delovala pred mojim prevzemom.

Članic je bilo med deset in šestnajst, vendar je število z leti upadalo. Zdaj smo redno aktivne le štiri članice, dve pa se nam pridružita občasno. Zaradi majhnega števila članic ne prirejamo razstav, pa tudi prostora nimamo.

Za člane društva za posebne priložnosti še vedno izdelujemo novoletne in rojstnodnevne voščilnice, rože iz nogavic in nogavice. Pletemo tudi copatke za novorojenčke, ki pa jih podarimo patronažni službi ZD Radovljica. Patronažne sestre jih nato podarijo novorojenčkom ob prvem obisku na domu.

Jožica Zadavec, vodja sekcije

Pridne roke ustvarjajo unikatne izdelke za obdarovanje, foto: Milan Robič.

Odbor za kulturo

Delovanje je usmerjeno v širjenje kulturne ponudbe, povezovanje članov in aktivno vključevanje v lokalno okolje. Prednostni nalogi sta tesnejše povezovanje vseh sekcij znotraj društva, ki delujejo na področju kulture v radovljiski občini, ter aktivno sodelovanje v komisiji za kulturo Zveze društev upokojencev Radovljica (ZDUR). Odbor spodbuja boljše usklajevanje in več skupnih nastopov sorodnih kulturnih sekcij.

Program vključuje organizirane obiske vrhunskih umetniških dogodkov, kot so:

- **Opera in balet:** Člani imajo možnost obiska predstave iz spomladanskega in jesenskega programa v opernih hišah v Ljubljani ali Mariboru.
- **Gledališka karavana:** Letno sta v načrtu dve gledališki predstavi, ki se izvedeta v dogovoru s kulturnimi društvi zunaj Radovljice.

Društvo je aktivno prisotno na različnih gorenjskih prireditvah. Med njimi so:

- revije odraslih pevskih zborov in srečanja folklornih skupin;
- sodelovanje na srečanjih gledaliških skupin v okviru Linhartovega tedna;
- udeležba na srečanju upokojencev Gorenjske.

Osrednji dogodki in medgeneracijsko povezovanje:

- mednarodni dan starejših z osrednjo proslavo v Linhartovi dvorani v Radovljici (na začetku oktobra);

- slikarska razstava v galeriji Avla ob dnevih starejših;
- sodelovanje na medgeneracijskem dnevu kulture;
- tradicionalno srečanje članov 8. februarja v Vrbi na slovenski kulturni praznik.

Odbor v sodelovanju z Ljudsko univerzo Radovljica (LUR) izvaja različne tečaje in predavanja v okviru medgeneracijskih programov. Pri svojem delu se odbor tesno povezuje z lokalnim zavodom za turizem, knjižnico in Linhartovo dvorano.

Upokojensko aktivno druženje

Obdobje, ko delovni človek 40 let potrpežljivo čaka na dan, ko bo lahko zapustil delovno mesto in ostal doma, je lahko moreče. Upokojitev obenem prinaša veselje, po drugi strani pa tudi stres zaradi občutka, da bo človek postal nekoristen.

Prve dni si bo upokojenec zjutraj skuhal kavo in v miru prebral novice iz časopisja. Vse je lepo in prav, kot bi bil na dopustu. Toda nato ga dohiti spoznanje, da je dokončno ostal doma in da se je postaral, čeprav je upokojitev dočakal brez zdravstvenih težav.

Morda je v preteklosti s težavo premagoval številne zdravstvene in družinske težave ter težko jutranje vstajanje za odhod na delo. Ta umirjen nov način življenja sprva zelo godi. Jutra potekajo kot obred z zajtrkom, prebiranjem jutranjega časopisa, pogovorom o načrtih dneva. Nekdanji vrvež ob odhajanju otrok v šolo je minil; ostaneta samo partnerja, ki si belita glavi z načrtovanjem kosila, sicer si pa skoraj nimata kaj

povedati. Dnevi postanejo dolgi in prazni. Otroci so odrasli, odšli so od doma in si ustvarili svoje družine. Nastane praznina.

Če je tudi z zdravjem vse v redu, začne vsak novi upokojenec razmišljati, kaj bi še počel, da bi razširil svoje interese in si skrajšal dan. Nenadoma se počuti nekoristnega. Zmanjkalo mu je dela pri hiši, na vrtu ali v stanovanju, posedanje pa se mu tudi zdi nekoristno.

Ker je človek družabno bitje, začne iskati možnosti za druženje s prijatelji. Te pa najpogosteje najde v društvu upokojencev. Društva glede na zanimanje članov organizirajo različne sekcije. Dejavnosti so raznolike in vsakdo lahko najde skupino zase, v kateri bo obogatil svoje življenje. Pohodniška sekcija omogoča pohode na cilje, ki jih zaradi službe prej ni bilo mogoče obiskati. Za športnike se najde kakšen zanimiv šport, ki družijo prijatelje v športnih aktivnostih. Lahko se vključi v obiskovanje zanimivih predavanj – o potovanjih, dolgotrajni oskrbi, morda tudi o uporabi telefonov, ki marsikomu dela preglavice. V okviru društva se lahko član udeležuje tudi zanimivih kulturnih prireditev.

Ko postaneš aktivni član društva upokojencev, nisi nič več sam. To je kot ena velika družina, kjer so vsi prijatelji in si tudi pomagajo. Če pa si doma sam, kmalu otopiš, začno se pojavljati tudi bolezni, morda celo depresija. Tudi teta demenca je lahko nevarna obiskovalka. Zato osamljenim svetujem: ne zapirajte se v svoje domove, vključite se v društvo upokojencev. Za majhno letno članarino vam članstvo ponudi prijetno druženje in številne dejavnosti. Za vsakega se najde tisto pravo zanimanje. Ugotovili boste, da je biti član društva upokojencev tisto, kar vam bo dalo energijo in

veliko zadovoljstvo.

Med naštetimi dejavnostmi so poleg pohodništva, izletov, športnih in kulturnih dejavnosti ter slikanja na platno tudi balinanje in kolesarjenje.

Žal ni več pevskega zbora. Morda pa se nekoč spet kdo opogumi ter zastavi svoje note in glas za nov zbor, ki bo veselo prepeval.

Na področju kulture so občasno tudi obiski v operi v Ljubljani ali Mariboru. Za sprejemljivo ceno nas odpelje avtobus tja in nazaj, brez skrbi, kje bomo parkirali ali kako bo na cesti.

Številne zanimive dejavnosti v društvu upokojencev nam prinašajo novo energijo in zadovoljstvo. Zakaj bi samevali doma? Tako ne boste utegnili razmišljati, ali vas boli koleno ali kolk, oziroma kdaj ste na vrsti pri zdravniku. Veselje do uživanja zasluženega pokoja vam bo vrnilo elan, ki ga potrebuje vsak, ko se upokoji.

Članstvo v društvu upokojencev je pomembno, saj z dejavnostjo telesa in uma pomaga upočasnjevati staranje ter preprečevati bolezni, povezane z nedejavnostjo. Vključite se v društvo in začnite z aktivnim delovanjem kot pravi upokojenec.

Naj vam zdravje dobro služi.

Nada Čadež, vodja Odbora za kulturo

Socialni programi

Starejši za starejše – za višjo kakovost življenja doma

Društvo upokojencev Radovljica program **Starejši za starejše** uspešno izvaja od leta 2005 in je postal nepogrešljiv del skrbi za starejše v naši občini. V program je vključenih 18 prostovoljk, ki z veliko mero srčnosti in odgovornosti obiskujejo občane, starejše od 69 let. Prostovoljec Branko pa skrbi za računalniško spremljanje programa. Ob obiskih se pogovorijo o njihovem življenju, zdravju, počutju in potrebah ter izpolnijo anketni vprašalnik. Z mnogimi se dogovorijo za ponovne obiske, saj je prijazen pogovor pogosto prav tako pomemben kot praktična pomoč. Če obiskani ni osamljen in ne potrebuje družbe ali pomoči, ga ponovno obiščemo čez leto dni.

Kadar starejši potrebujejo pomoč, jo prostovoljke po svojih močeh zagotovijo same ali pa jo organizirajo v sodelovanju s pristojnimi službami in organizacijami. Tako prispevajo k temu, da lahko starejši čim dlje kakovostno in varno živijo v domačem okolju. Prostovoljke obiščejo tudi vse starejše ob okroglih jubilejih in vse starejše nad 90 let, ko praznujejo svoj rojstni dan. Mnogi obiskani se veselijo ponovnih obiskov prostovoljk, saj jim ti prinašajo prijeten pogovor, družbo in občutek povezanosti, tudi pred novim letom. Ne pozabimo pa tudi tistih, ki se preselijo v dom za starejše, saj so na ta način še vedno povezani z okoljem, v katerem so živeli. Ob obiskih jih tudi skromno obdarimo. Z vključitvijo v program starejši dobi zaupno

osebo, ki ga informira o aktivnostih in pravicah za starejše, hkrati pa je tudi oseba, s katero lahko razvije dober medosebni odnos, se z njo družijo in jo pokliče, če potrebuje pomoč.

Rezultati našega programa so izjemni. Letno prostovoljke opravijo več kot 1300 obiskov in zagotovijo okoli 600 oblik pomoči za 70 starejših, ki jo že potrebujejo. V enem letu opravijo več kot 3000 ur prostovoljnega dela. Za uspešno delo skrbi koordinatorica Metoda Bole Finžgar. Vseh 21 let sodelovanja v programu se srečujejo enkrat mesečno, se dodatno izobražujejo in izmenjujejo izkušnje. Zbrane podatke in ugotovitve o potrebah starejših posredujejo ZDUS-u ter Občini Radovljica, kar prispeva k boljšemu načrtovanju storitev in pomoči za vse starejše prebivalce.

Prostovoljke so za svoje delo leta 2025 prejele občinsko priznanje. Foto: arhiv Občine Radovljica.

Leta 2023 so strokovne delavke programa ustanovile svetovalnico za starejše in jo poimenovala Nitka. Le-ta deluje v okviru Ljudske univerze Radovljica in je namenjena vsem starejšim v naši občini ter predstavlja nadgradnjo našega programa. Leta 2025 je program za svoje dolgoletno in uspešno delo prejel občinsko priznanje pečat Občine Radovljica. Ob 80-letnici društva se iskreno zahvaljujem vsem prostovoljkam in Francu Renku za dolgoletno, nesebično in predano delo. S svojo srčnostjo in pripravljenostjo pomagajo bogatiti življenja številnih starejših in tudi svoja, hkrati pa krepijo medsebojno povezanost.

Hvala za 21 let plemenitega poslanstva!

Metoda Bole Finžgar, koordinatorka programa

Sem 88-letna prostovoljka,

ki že 21 let dela v programu Starejši za starejše. Program je zasnovan tako, da starejši pomagamo starejšim, če se znajdejo v težavah ali ostanejo sami in so osamljeni. Obiskujemo vse starejše od 69 let, jih anketiramo in tako dobimo podatke, kako živijo in kaj potrebujejo.

Prvih korakov izvajanja programa nas je naučila koordinatorka Metoda. Obiskali smo tudi društvo v Kamniku, kjer so začeli delati že pred nami. Veliko smo se izobraževale in se učile druga od druge ob reševanju posameznih primerov.

Skupina prostovoljk, ki dela v tem programu, je nastala, ker smo želele pomagati tistim, ki so potrebovali pomoč. Ko sem anketirala starejše, sem se z njimi bolje

spoznala in se dogovorila, kako pogosto naj jih obiščem. Lahko smo se dogovorili za ponovni obisk čez mesec ali čez leto. Na začetku sem dobivala dolge sezname starejših, ki naj bi jih obiskala. Ti seznammi so se krčili, ker je bila umrljivost starejših velika, novih imen starejših nad 69 let pa zaradi nekega zakona ne dobimo.

Vsa leta imamo prvi petek v mesecu sestanek, na katerem prostovoljke oddamo poročila o opravljenem delu, izmenjamo izkušnje, dobimo odgovore na vprašanja in različna obvestila, izvemo novosti ter se izobražujemo za svoje delo in osebnostno rast. Znamo izreči voščilo vsaki prostovoljki ob rojstnem dnevu, se povесeliti ob kavici. V teh letih se prostovoljke nismo samo postarale, temveč smo se tudi povezale in postale prijateljska skupina, ki zna poskrbeti za starejše, ki potrebujejo pomoč, ter prisluhniti druga drugi. Vemo, da imamo prijatelje in da nikoli ne bomo sami.

Delo z ljudmi imam rada; lepo je občutiti toplino ob sprejemu, poslušati ljudi in jim biti zaupna oseba. Radi vidijo, da se znova oglasim, saj so mnogi zaradi smrti izgubili sorodnike in prijatelje ter nimajo sogovornikov. Srečam se z optimističnimi in pesimističnimi starejšimi. Spominjam se gospe, ki mi je ob obisku rekla: «Danes je moj praznik in se bova povесelili.» Zaigrala je na harmoniko in zapela. Bilo je zares lepo.

So pa tudi žalostne zgodbe, ko se starejšim ne godi dobro. Znam jih poslušati in potolažiti, se z njimi povezati. Težko je, ko starejši zbolijo za demenco, te ne prepozna več in ne more govoriti. Pomaga le nasmeh in stisk roke.

V letih, ko delamo v programu, se je marsikaj iz-

boljšalo za vse starejše. Na razpolago so brezplačni prevozi, dobili smo svoj prostor, starejšim je na voljo brezplačen telefon, ki jih varuje, ko padejo in rabijo takojšnjo pomoč, imajo pomoč pri dostavi kosil ter negi na domu. Imamo svetovalnico Nitka za informacije, nasvete in pomoč v stiski za vse starejše, ki to potre-

bujejo. Čakamo še na dolgotrajno oskrbo, saj nas je starejših vedno več in so težave večje. Vesela pa sem, da smo prostovoljke vsaj delček te pomoči in da ohranjamo tople človeške odnose s svojimi sovrstniki.

Rozina Markovič

:: REKLI SO O DRUŠTVU UPKOJENCEV RADOVLJICA

Franc Hribernik: Član društva sem že približno 25 let, ker čutim neko pripadnost domačemu društvu upokojencev. Članstvo priporočam drugim upokojencem, ker je v društvu res veliko kakovostnih sekcij in si lahko vsakdo izbere nekaj zase. Osebno se z veseljem udeležujem športnih dejavnosti v plavanju in smučanju. Pohvaliti moram koordinatorja za šport Vojteha Kučino. Pomembna so tudi različna predavanja. Osebno se z veseljem udeležujem kakšnega izleta, predvsem na morje.

Milica Bizjak: Članstvo v društvu upokojencev mi pomeni način življenja po upokojitvi; ostala sem aktivna in vključena v družbo. Pridružila sem se vsem tistim dejavnostim, za katere prej nisem imela časa ali pa možnosti. Zato novim članom toplo priporočam, da se nam pridružijo. Sekcij je po mojem mnenju čisto dovolj, seveda pa so vedno dobrodošle nove ideje. Vodje sekcij in predsednik zelo pridno delajo, zato jim lahko le rečem: uspešno naprej!

Elisabeth Butolo: Odkar sem se preselila v Radovljico, mi je članstvo v društvu zelo koristilo. Uživala sem v pohodništvu, spoznala številne ljudi in sklenila dobra prijateljstva. Ko prenehaš delati, ni več tiste družabne plati, ki jo prinašajo sodelavci. Zato je pomembno zgraditi novo mrežo znancev in prijateljev ter se učiti od izkušenih upokojencev o pomembnih zadevah. Morda celo najdeš priložnost, da pomagaš drugim. Naše društvo ponuja priložnost za sodelovanje v različnih dejavnostih in preizkušanje novih. Starejši ljudje morajo ostati miselno aktivni in se izogibati osami. Zato bi si v društvu želela možnost, da se ljudje srečujejo in igrajo karte ali družabne igre, primerne za skupine treh ali štirih oseb.

Zanimivo je, da število starejših v Sloveniji narašča, medtem ko število članov našega društva upada. Priporočam, da ustanovimo delovno skupino, ki bo raziskala, zakaj izgubljamost člane, kaj lahko naredimo in ali je to trend tudi v drugih društvih.

Ljuba in Franci Lukan:

Nama veliko pomeni, da lahko kot člana društva sodelujeva pri dejavnostih in se druživa, predvsem pri pohodniških dejavnostih. Novim upokojencem bi priporočila včlanitev zaradi druženja ter prijetnih izletov

in pohodov. Ne pogrešava nobene dejavnosti, kar tako naprej.

Antonija in Maks

Rozman: Pred več kot dvajsetimi leti sva se ob odhodu v pokoj odločala, kaj bi še počela, ker je bilo kar naenkrat več časa. Izvedela sva, da DU Radovljica organizira pohode v hribe na 14 dni in sva se pridružila, saj je bila hoja v hribe že dolga leta najin konjiček. V vseh teh letih smo prehodili mnogo planinskih poti, osvojili veliko vrhov, uživali v lepih razgledih, prehodili nekaj sotesk, se sprehodili ob krasnih jezerih, tako doma kot v Avstriji in Italiji. Vedno smo se veselo družili, sklepali nova poznanstva in prijateljstva, skupaj popili veliko kavic, se naklepetali, širili socialno mrežo, kar ljudem v pokoju velikokrat manjka.

Čeprav se pohodne poti zaradi let časovno krajšajo in višinski metri nižajo, še vedno vztrajava, saj naju to veseli in bogati. V DU Radovljica sva se včlanila leta 2009, včlanjena sva tudi v matično DU Kamna Gorica. Ker imava tako lepo izkušnjo, bi povabila mlajše upokojence, naj se nam pridružijo. Največja tegoba upokojenih je osamljenost, zato je treba najti dejavnost, ki te veseli.

Ob jubileju smo k sodelovanju povabili tudi članice in člane, ki literarno ustvarjajo. Zahvaljujemo se vsem, ki so se odzvali. Vsak zapis je dragocen in dodaja umetniško vrednost zborniku.

Milena Gerl

Nostalgija za minulim časom

Po službeni dolžnosti sem se udeležila raziskovalnega projekta pri Centru za kreativno uporabo neproduktivnega časa, ki je potekal na hrvaški obali pod okriljem Oddelka za komunikacijo oddelkov. Brez stresa. Dragoceni občutek, da se nikamor ne mudi. Sonce, pesem zaljubljenih škržatov, valovanje morja »sa okusom soli na usnama žarkim«, kot je pel Arsen. V šoli smo se učili srbohrvaščino ter negovali bratstvo in enotnost, zato se z bivšimi bratskimi narodi še vedno sporazumevamo brez uporabe angleščine.

Raziskovalci časa smo se v rahlem vetriču pozibavali v višjih mrežah. »Treba je« stvari pravilno imenovati, zato viseče mreže niso bile zgolj kosi opre-

me, temveč osebni prostori za refleksijo. Tako so kavči v parlamentu namenjeni izboljšanju delovne učinkovitosti med simultanim delom in počitkom. Nihče ne more ves dan odgovorno odločati o usodi države brez ustrezne priprave. Podobno pragmatičen pristop je ubrala tudi naša vojska. Namesto nepotrebne kupovanja vojaške opreme je okrepila mostove, utrdila viadukte, razširila ceste, da bodo tanki nekoč, če jih bomo imeli, po njih vozili povsem varno. Obrambni del naloge je tako v veliki meri opravljen. Zdaj lahko mirno počakamo na miroljubno koeksistenco.

Z interdisciplinarnimi znanstvenimi metodami smo coworking, brainstorming in team

building vključili v raziskovalni projekt *Iskanje izgubljenega časa*. Ljubiteljem klene domače besede smo predlagali, da coworking prevajajo kot službobivanje ali sodelanje, team building pa denimo kot skupinjenje, vezotvor, družnik, poveztvor in uigravanje. Za brainstorming smo zbrali še bogatejši nabor izrazov: možganovanje, vetroglavljenje, zamislodajstvo, predlogoroj, predlogomet, možganonevihta, domisličenje, umobrisk, žvižgoum. Povezani s sinergijo smo proučili še projekt *Spet najdeni čas*. Zdaj nas neki gospod M. P. obtožuje kršitve avtorskih pravic, mi pa smo bili prepričani, da nam bo hvaležen, saj smo končno našli tisto, kar je tako dolgo iskal.

Ugotovili smo, da pri raziskovalnih projektih velja preprosto načelo: ne stori danes, kar lahko preložiš na jutri; če pa lahko preložiš še do pojutrišnjem, to ni več odlašanje, ampak vizija.

P. S. Izraz »treba je« predstavlja namig na politični besednjak povojnega obdobja, v katerem je bilo pogosto jasno, kaj je bilo treba storiti, precej manj pa, kdo in kako bo to storil.

*Treba ni, treba ni
moje dekle plavšati,
jaz že sam, jaz že sam
dekle svoje rad imam.*

(slovenska ljudska pesem)

Bernarda Mrak Kosel

Oda Karavankam

naj jih spet vidim
stare kot zemlja
od Kepe do Pece
nepremakljive
s pobočji v soncu
pastirsko zelene
gorenjsko bahave
dostojanstvenih bokov
in dvignjenih glav

kakor dame obleke
menjavajo barve
se zjutraj posujejo
z resjem rdečim
zvečer se ogrnejo
v siv pajčolan
če mraz je
kape nosijo bele
če sneg
plašče do tal

naj jih spet vidim
v pomlad prebujene
vabljivih pogledov
v dan nasmejane

nadenem si čevlje
vzamem hrbtnik
zbode me želja
veter v prsi
žene me želja
pesem kamenja
igra odmeva
da pridem do tja
kjer oblaki upogibajo hrbte

Bernarda Mrak Kosel

Predanost/pantum

v jutro vstaneš iz temine
slika pred očmi nastaja
vas domača iz davnine
večna vez med nama traja

slika pred očmi nastaja
zemlja znova prebujena
večna vez med nama traja
dediščina podarjena

zemlja znova prebujena
zame si življenja reka
dediščina podarjena
tvoja moč se vame steka

zame si življenja reka
pesem vode neminljiva
tvoja moč se vame steka
meni si nepogrešljiva

Andrej Kokot

Nevarna politika

Piši: čiščenje zobnega kamna,
vi pa tukaj sêdite.

Ko sem se udobno namestil
in odprl usta, mi je ona vtakni-
la v usta tisto zavito cevčico za
izsesavanje vode, a pumpe še ni
vključila.

Dohtar je z ogledalcem preg-
ledoval moje celotno zobovje in
vsake toliko popraskal.

Kaj ste pa zadnjič imeli na ob-
činskem svetu?

Gmphmmmm.

Kar dvignili ste ceno vrtcev.

Kako naj mu s polnim gob-
cem dopovem, da je cena uskla-
jena zaradi novih standardov,
zmanjšanja števila otrok v od-
delku in dodatnih zaposlitev?

Kako pa mislite, da bodo ljudje
veseli, ker bodo morali več pla-
čevati?

Mphaaaammmmm.

Poznam samohranilko, ki že
zdaj komaj plačuje oskrbnino in
ne ve, kaj bo po novem.

Mater! Saj bo novo razliko
pokrila občina, cena oskrbnine
ostaja enaka!!!

Gmpahhhggg.

Počakajte malo, odprite še
malo ...

Krivina je zarila ob spodnji
enki in otrebila viške na tem zo-
prnem mestu.

Izplaknite!

Blurb. Saj ne bodo ljudje nič
več plačevali. Občina bo pokrila.

Oddahnil sem si, da sem ga
lahko umiril, ker je skoraj pov-
sem zavozil. A je bil že nazaj!

Tole morava spolirati.

In se je lotil še strojno. Zdaj me
je zalila še voda. Pumpa je zahr-
zala.

Le kaj vam je bilo, da ste tiste-
mu barabinu dovolili graditi tu-
ristično naselje tik ob vodi?

Bmpahhhbrrr.

Brenčanje in brbotanje izsesa-
ne vode sta bila slaba spremljava

mojemu momljanju, ko sem hotel razložiti, da je zadeva še pred javno obravnavo in bo tam lahko povedal svoje.

A res ne znamo očuvati še tistega malo narave, ki ga imamo? In kje bomo kolesarji zdaj prišli mimo ...

Polirko je že skoraj jezno pritisnil ob spodnjo vrsto. Ali pa je res moral malo bolj na močno ... ne vem. Raje ne bom več ničesar rekel. Rekel! Zbrodil. Pa še, če bi me razumel, mogoče ne bi bil zadovoljen.

Petdeset evrov, je rekla.

Hvala. In: na svidenje.

Prihodnji teden imam kolo-noskopijo.

Andrej Kokot

Egomanijak

Sebe imam rad do pike.

Nimam časa in omike.

Drage sem si kupil slike.

Nič ne dam na svoje stike.

Jaz poznam vse svinjske trike.

Mar mi je za vse dotike.

Sem pohodil vse sadike.

Sebe imam rad do pike.

Sebe imam rad do pike.

Imam jahto. Nimam farja.

Zaposlen sem s štetjem d'narja.

Nimam časa in omike.

Nimam časa in omike.

Kam bi vtaknil ves ornat?

Moj je bog srebrn, zlat.

Drage sem si kupil slike.

Drage sem si kupil slike.

Ni na njih ljudi in rož.

Sem zagorel, srčen mož.

Nič ne dam na svoje stike.

Nič ne dam na svoje stike.

Pletem si drugačne mreže.

Moja roka daleč seže.

Jaz poznam vse svinjske trike.

Jaz poznam vse svinjske trike.

Z žavbami sem sploh namazan.

Kdor ni z mano, je prikazen.

Mar mi je za vse dotike.

Mar mi je za vse dotike.

Vse sem videl, vse spoznal.

Vse vzel sem in nič sem dal.

Sem pohodil vse sadike.

Sem pohodil vse sadike.

Jaz pomembneže poznam.

Vse imam in nič imam.

Sebe imam rad do pike.

Nekaj se je spremenilo

»Noseča sem,« je rekla v gluho tišino sobe.

»Torej je res,« sem odgovorila čez dolge minute. Vedela sem, da se je nekaj spremenilo. Zadnji mesec je bila drugačna. Sevala je neko posebno energijo. Še bolj zaprta sama vase kot sicer. Zvečer, ko sem se vrnila s predavanj, sva komaj spregovorili kakšno besedo. Veliko je spala. Ko je bila budna, je obraz pokrivala nenavadna odsotnost. Nisem bila prepričana, ali sploh hodi na predavanja. Nekaj je bilo narobe, a ni rekla nič. Mogoče se je sprla z Marcom. A zaradi tega ne bi bila tako okamnela. Vprašala sem jo, ali so njeni starši v redu, pa je rekla, da so. In sestri tudi. Danes zjutraj je omenila, da gre k zdravniku.

»In kaj boš naredila?« sem vprašala bolj zaradi lepšega.

»Ne vem, nisem se še čisto odločila. A nekaj je gotovo: črnega otroka domov v Dolino ne morem pripeljati.«

Dve črtici

To ne more biti res, ves čas sem pazila. Nisem noseča, ne morem biti noseča. Zagotovo je test slab. Jutri zjutraj bom ponovila postopek.

Spet sta dve črtici. Daj, Bog, da bi izginili. Otroka si res ne morem privoščiti, od česa bom pa živel. Ja, Marco, tudi on ima nekaj pri tem. Ne bom mu povedala. Zadevo moram urediti, da bo prav.

Kaj v resnici pomeni »da bo prav«? Da poslušáš samega sebe, prisluhneš, kaj ti govori srce, ali se podrediš normam okolja? Najprej štalca, pol pa kravca. Še posebej v Dolini, kjer je gor rasla. Pa v cerkev k maši vsako nedeljo, čez teden služba, ob pravem času oklici, da bo vzela fanta s sosednje kmetije, otroci pa po poroki. Tak je red, tako se spodobí.

Da je šla na študij v prestolnico, je bila vozovnica iz domačega okolja, kjer se je ustavil čas. To, da so si od sosedu sposodili vole in zorali tiste tri njive, je bil višek tehnologije. No, pa gozd je še ne-

kaj dal. Njene sošolke in sošolci iz osnovne šole so večinoma ob petih zjutraj vstopali na avtobus do fabrike čez hrib v sosednji dolini. Ona pa študirat, da bo delo lahko dobila v knjižnici ali muzeju. Literatura jo je res zanimala, tuje jezike je imela takoj v ušesu. Italijanščine se je naučila mimogrede, ko je hodila čez mejo po nakupih in za vajo prebirala njihove trač-revije. Zelo je bila vesela profesorjevega povabila v raziskovalno skupino za proučevanje cerkvenih zapisov, ki so jih našli pri prenovi kapele na Belem Križu. Obetal se je poletni tabor, na katerem naj bi najdišče še podrobneje proučili.

In na enem od sestankov se jim je pridružil Marco iz Bocvane, ki je prišel na študijsko izmenjavo. Slovenščino je razumel le približno. Kot vedno je hotela pomagati in mu je sproti prevajala profesorjeve razlage v angleščino. Po študijskem delu so šli še na kakšno pijačo, se pogovarjali, spoznavali. Z Marcom sta si kmalu imela neverjetno veliko povedati. Ona, ki je bila v družbi bolj tiha in je odgovorila le, če jo je kdo kaj vprašal,

se je sedaj razgovorila. Marco ji je bil všeč, ker je prišel od daleč, iz drugega sveta. Zdelo se ji je, da ji razpira pogled izpod plašča zaplankanosti njene Doline. Kot bi s polnimi pljuči zadihala svoj budo. Zaljubila se je predvsem v njegov logični um in pogum, da je prišel v Evropo, nekoliko pa tudi v njegove mandljaste oči, si-jočo ebenovinasto polt, kodraste lase, močne roke. Zgodilo se je nemogoče: srečala je sorodno dušo.

In zdaj tole: ni bilo načrtovano, ni bilo pričakovano.

Marco

Nekaj je drugače; še nikoli ni rekla, da je utrujena in da bi se raje dobila jutri. Njegova dolgotrasa, temnolasa deklica z modrimi očmi. Z globino morja so se lesketale vsakič, ko sta se srečala. Zadržana, a z njim se je pogovarjala, kot da se poznata od nekdaj. Res mu je pomagala, da se je dokaj hitro vključil v skupino. Ko so mu odobrili študij v tujini, je najprej šel za leto dni v Anglijo na sloviti Cambridge. Nato je leto dni študiral še na pariški Sorboni in ko je rekel,

da bi pogledal še kam, je po razdelilniku »padek« v prijateljsko neuvrščeno Jugoslavijo, v njeno republiko Slovenijo, torej v program univerze v Ljubljani. Za to mesto res prej še nikoli ni slišal in ni imel niti najmanjše predstave, kam odhaja. Ga je pa gnala radovednost, kaj se na jugu Evrope še lahko nauči. Njegov oče, spoštovani trgovec z redkimi rudninami in odličnimi povezavami v vladnih krogih, je bil prepričan, da mora bolje spoznati evropsko družbo, si pridobiti znanje in s tem vstop v bocvansko elito.

Blížal se je konec zadnjega semestra in od doma je že prejel navodilo, da se mora vrniti. Čaka ga služba na ministrstvu za zunanje zadeve. Čakala pa ga je tudi Ewe. Družini sta se za poroko dogovorili, ko sta bila oba še otroka. Niti v sanjah ni pomislil, da bi se uprl družini. Ne bi preživel.

Ja, Ana je bila njegova evropska zgodba sreče in zaljubljenosti. Toda rok trajanja je bil omejen. V resnici ji ni ničesar obljubljal. Dajal ji je toplino tre-

nutkov, iskreno vračal naklonjenost in občudoval njen um in preprosto dušo. Bil je vesel te povezanosti, dokler je trajala. Verjel je, da je to razmerje izpolnjevalo tudi njo. Enkrat v teh dneh ji bo moral povedati, da se po zaključnih izpitih vrača domov. Nikoli, ampak res nikoli si ni mogel zamisliti Ane v Bocvani. Preveč bela je bila.

V precepu

Fizično se je počutila utrujeno, čustveno pa v rožicah. Dobesedno. Dehteče kot potonike na domačem vrtu, ki prve zadišijo spomladi. Novega življenja v sebi še ni čutila; bilo je prezgodaj. Toda bilo je tam. Celice so se nenehno množile.

Ljubi Bog, pomagaj mi pri odločitvi. Vem, da nobena ne bo prava, a katera bo manj bolela? Tukaj razuma ni.

Še kakšen teden lahko počaka, potem bo morala vedeti. Jutri se bo srečala z Marcom. Nič ne bo rekla; mogoče bo sam ugotovil, da je z njo zdaj drugače.

Odprla sem vrata v sobo. »Živijo, kako si?«

Namizna svetilka je metala sence na odprte knjige. »Še kar v redu, danes sem manj zaspala. Pa si poskušam kaj zapomniti za izpit.«

»In kaj pravi doktor?«

»Vse je tako, kot mora biti. Še vedno sem noseča. Šesti teden.« Oči so se ji svetile kot dva do roba polna tolmana vode.

»Si se že odločila, kako naprej?« sem bleknila brez prave potrebe. In tolmini so se razlili. »Oprosti, oprosti, nič hudega nočem, vse se da rešiti. Otrok v času študija ni nobena katastrofa. Jaz, ti, vsi imamo sošolke, ki imajo otroke. Dobra organizacija dela, nekaj socialne podpore, pa bo šlo. Vsi ti bomo pomagali.«

»Ni to,« je rekla skozi hlipe, »ti ne razumeš. Otrok bo črn!«

»Prava reč, veš, kako lepi otroci so to. Saj ti ni treba nazaj v Dolino. Tu boš še lažje dobila službo.«

»Razočarala bom vso družino. Sovražili me bodo za zme-

raj. Oče je prodal vola, da mi je dal denar za študij.«

»Glej, bomo sproti. Tvoji bodo sčasoma že razumeli, da se nosečnost pač zgodi. V vseh časih je bilo tako, tudi na kmetih. In svetla plat novice je, da veš, da lahko imaš otroke. V prihodnjih mesecih bova lepo skrbeli zate, da boš dovolj in zdravo jedla, hodila na sprehode in dovolj ur spala. Vmes pa lahko narediš zaključne izpite in začneš pisati diplomsko nalogo. Preden se dete rodi, imaš lahko študij večinoma že pod streho.«

»Ne vem, se bom še odločila.«

Zadnje srečanje

»Živijo! Prav lepo si videti, moje lepo dekle,« jo je Marco pozdravil s toplim poljubom. »A se sprehodiva proti Rožniku?« Drevesa so se ravno odevala v zelenilo listov, grmi forzij so polno rumeno cveteli, narcise z oranžnimi čašicami so se obračale k soncu, še zaprte glavice tulipanov so ravno pogledale ven med mesnatimi listi. Bilo je lepo, pomladno. Novo življenje je buhtelo na vsakem koraku.

Ne, ne bo mu povedala. Prepustila se bo trenutkom. Naj se zgodi samo od sebe.

»A se usedeva na tisto belo klopco?« Roko ji je položil čez ramena.

»Še dva izpita imam. Kako daleč si pa ti?«

»Tudi še dva.«

»Računam, da bom do sredine junija končal študij.« Nekaj časa sta tiho sedela. »Nekaj ti moram povedati.« Spet dolg premolk. »Ko opravim izpite, bom moral domov. Z našega zunanjega ministrstva so mi poslali poziv, naj se 1. julija zglašim na delovnem mestu. Oče mi je že rezerviral let in plačal letalsko vozovnico. Potujem 28. junija.« Besede so udarjale, kot bi zabijal žeblje.

Še nekaj časa je ohromelo sedela, nato pa počasi vstala. Otožno se je zazrla v mandljuste oči, za dolg trenutek vpijala njegovo podobo in se obrnila. »Zbogom, Marco. Bodi srečen,« je tiho rekla v hodu. Ni se več ozrla k temni postavi na beli klopici.

HVALA ZA POMOČ IN PODPORO

PIZZERIJA IN GOSTILNA MATIČEK

Vurnikov trg 3, 4240 Radovljica

Odpiralni čas: vsak dan od 12:00 do 22:00

Tel.: +386 41 710 903

Email: info.maticek@gmail.com

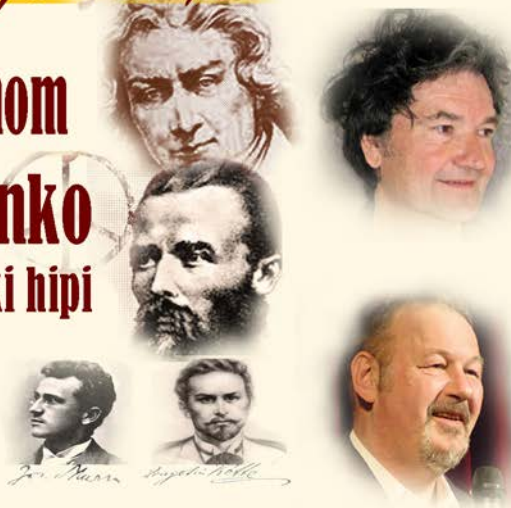

Zaigrajmo pesnike

◆ Prešerno s Prešernom

◆ Simon Jenko
prvi slovenski hipi

◆ Kette&Murn:
moderna po moderno

Produkcija 2015

prava
bEseda

društvo za kulturo jezika

<https://zaigrajmopesnike.wordpress.com/>

Ulica Stanka Lapuha 10
4240 Radovljica

M +386 (0) 41 675 485

E kokot.andrej@gmail.com

Boštjan Soklič

Je umetnostni zgodovinar, ki je ostal trubadur. V glasbi je vedno v note rad koval tuje in domače pesnike in iz tega so zrasle tudi pripovedi o slovenskih velikanih. Je glasbeno gonilo dvojice.

Andrej Kokot

Zadnje čase je še vedno gostitelj dogodkov, a vse manj novinar, več pa tekstopisec, pevec, pisatelj in kantavtor.

Za predstave **Zaigrajmo pesnike** je pripravil vezno besedilo, vmes pa tudi zapoje, spremlja pesmi z bobnom ali piha v frulico.

Tri predstave ali samo ena z glasbo: čisti rock 'n' roll slovenskih pesnikov. 041/675-485.

Manj odpadkov. Več ponovne uporabe.

Občina Radovljica je od leta 2016 vključena v slovensko mrežo Zero Waste, Komunala Radovljica pa dejavno sodeluje pri uresničevanju skupne zaveze k preprečevanju nastajanja odpadkov, ponovni uporabi in odgovornemu ravnanju z naravnimi viri.

Ta prizadevanja uresničujemo na različne načine. Med njimi so **Središče ponovne rabe** v Zbirnem centru Radovljica, kjer lahko občani oddajo še uporabne predmete, ter **Štacuna Brvač**, kjer dobro ohranjeni in obnovljeni predmeti po ugodnih cenah poiščejo nove lastnike. Med drugimi dejavnostmi organiziramo izmenjevalnice oblačil in otroških potreb-

ščin ter iz lokalno nastalih odpadnih materialov izdelujemo ReVrečke in RePredpasnike.

K zmanjševanju odpadkov lahko prispeva vsak izmed nas. Preden predmet zavržemo, premislimo, ali ga lahko popravimo, podarimo, izmenjamo ali ponovno uporabimo. Uporabne predmete lahko oddamo v Središču ponovne rabe, z nakupom rabljenih izdelkov pa jim podaljšamo življenjsko dobo.

Vsak predmet, ki dobi novo priložnost, pomeni manj odpadkov in več ohranjenih virov.

Skupaj na poti do družbe brez odpadkov.

**komunala
radovljica**

Komunala Radovljica, d.o.o., Ljubljanska cesta 27, 4240 Radovljica
T: 04/537 01 11, E: info@komunala-radovljica.si, www.komunala-radovljica.si

Mislamo zeleno!

Tako kot Društvo upokojencev je tudi novejši del Hotela Grajski dvor že dobrih 50 let del naše Radovljice, našega bivanja in naše identitete. Prav zaradi tega smo v celoti obnovili sobe ter za sprostitev in počitek našim gostom v prenovljenih sobah nudimo:

- udobno namestitvev v sobah z zakonsko posteljo ali z ločenima posteljama;
- uporabo infrardeče savne in/ali masažne kadi (»jacuzzi«);
- nakup darilnega bona, s katerim lahko vašim prijateljem in znancem podarite bivanje v Radovljici.

Pri obnovi hotela smo se obrnili na lokalne izvajalce in za njihovo strokovno ter kvalitetno delo se jim moramo na tem mestu še posebej zahvaliti: Gradbeni dela Andrej Križanič s.p., Nova vas pri Lescah, »ELBO« elektroinstalaterstvo, Boštjan Peternel s.p., Lesce, FRIN d.o.o., Vodovodne inštalacije, Kamna Gorica, Anže Blej s.p., Pečarstvo in keramičarstvo, Lesce, Damjana Pangerc s.p., Izdelava zaves, Mošnje, Gašper Vrhunc s.p., Strojne inštalacije, Kropa.

:: KAZALO

Uvodne besede	5
Ciril Globočnik, župan Občine Radovljica.....	5
Robert Plavčak, predsednik Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske.....	6

Pogovor	7
Andraž Hrastar, predsednik Društva upokojencev Radovljica.....	7

80 let delovanja	10
Ustanovitev in zgodnji razvoj (1946–1975)	10
Ključna področja delovanja v obdobju podružnice	10
Gradnja domov za upokojence – zgodovinski dosežek	11
Preoblikovanje v samostojno društvo (leto 1975).....	12
Zadnjih deset let (2016–2026)	12
Obdobje jubileja in utrjevanja dejavnosti (2016–2017)	13
Infrastrukturni premiki in 40-letnica	
Ženskega pevskega zbora Lipa (2018–2019)	13
Izzivi pandemije in prilagajanje (2020–2021)	14
Vrhunski pohodniški dosežki	
in memoriali (2022–2023)	15
Menjava vodstva in novi horizonti (2024–2026)	15
Statistični pregled in povzetek desetletja.....	16
Društvo danes: organizacija in dejavnosti	16

Predsedniki DU Radovljica	17
Janez Šinkovec (1968–1972)	17
Alojz Kos (1972–1975)	17
Alojz Špiler (1976–1987)	17
Jože Šifrer (1987–1989)	18
Stanko Adam (1989–2002)	18
Franc Renko (2002–2011)	18
Ivan Avšič (2011–2014)	19
Peter Ravnihar (2014–2024)	19

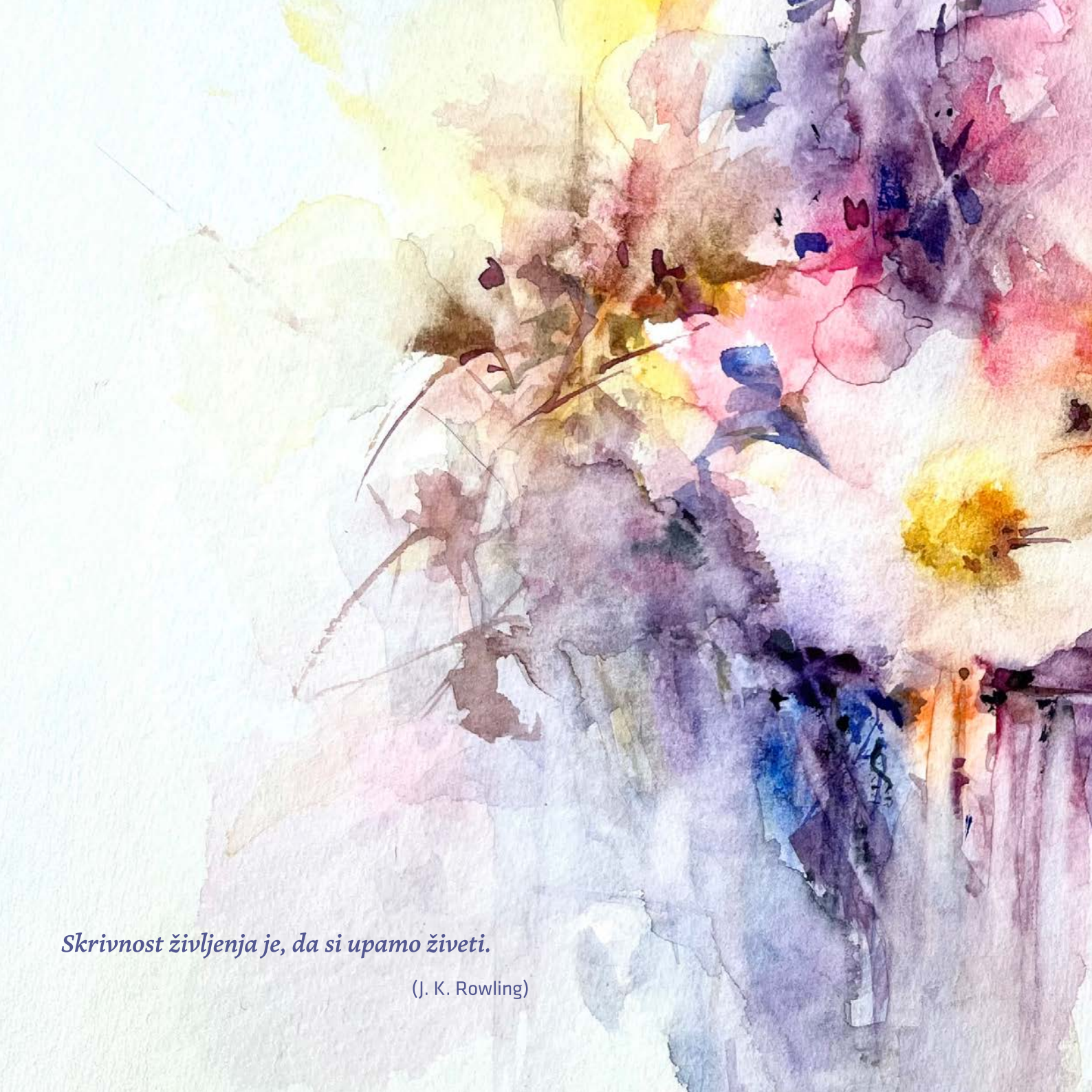
Priznanja Društvu upokojencev Radovljica, posameznikom in sekcijam	20
---	-----------

Delovanje sekcij	23
Pohodništvo.....	23
Izleti.....	28
Športne dejavnosti.....	35
Smučanje.....	35
Plavanje	37
Kegljanje.....	37
Bowling.....	38
Prstomet.....	39
Pikado	39
Streljanje	39
Kolesarjenje	40
Namizni tenis.....	41
Balinanje.....	41
Šah	43
Telovadba.....	43
Kultura.....	44
Likovna sekcija	44
Fotografska sekcija	45
Ročna dela – Č'bele	47
Odbor za kulturo.....	48
Socialni programi	50
Starejši za starejše – za višjo kakovost življenja doma	50

Rekli so o Društvu upokojencev Radovljica	52
--	-----------

Zgodbe in rime	54
Milena Gerl: Nostalgija za minulim časom.....	54
Bernarda Mrak Kosel: Oda Karavankam	55
Bernarda Mrak Kosel: Predanost/pantum.....	56
Andrej Kokot: Nevarna politika.....	56
Andrej Kokot: Egomanijak.....	57
Mendi Kokot: Nekaj se je spremenilo.....	58

Skrivnost življenja je, da si upamo živeti.

(J. K. Rowling)